

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Erscheint jeden Samstag — Verlag und Schriftleitung: Marburg (Drau), Badgasse 6 — Ruf 25-67 — Bezugspreise: In der Ostmark, vierteljährlich RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zustellgebühr — Postscheckkonto Wien Nr. 55030

Nr. 12 - IV. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 25. März 1944

Einzelpreis 10 Rpf

Führer in vprašanje Finske

PK-Kriegsberichtler Runge (Sch).

In einem Deckungsgraben eines Stützpunktes im karelischen Wald erwartet die Besatzung einen feindlichen Angriff. Gerade ist eine Leuchtkugel hochgegangen, und so verharren die Männer regungslos im Deckungsgraben.

Moskva hoče iztrebiti vse neruske in protiboljševiške narode — Uničujoča obsodba angleških in ameriških „garancij“ — Edini garant za obstoj narodov je vedno še lastna sila

V inozemstvu so bile razširjene vesti o nekem Führerjevem koraku pri švedskem kralju v zvezi s finskim vprašanjem. Na osnovi teh vesti je zaprosil berlinski dopisnik lista »Stockholms Tidningen« za neposredno Führerjevo stališče k tem objavam. Führer je stavil švedskemu dopisniku na njegova vprašanja sledeče odgovore na razpogo:

Vprašanje: »V inozemskih tiskovnih poročilih se je zatrjevalo, da je Führer podvel pri švedskem kralju Gustavu korak zbližanja radi kraljevega posredovanja pri Finski. Odgovarjajo-li te vesti dejstvom?«

Odgovor: »Poročila so kriva. Jaz tudi ne vem, zakaj neki bi bil storil tak korak. Ni mi znano, ali je kralj Gustav sploh uplival v tem smislu na Finsko, predvsem pa tudi ne, kedaj naj bi se bil zgodil ta korak. Ako se je to res zgodilo, gre samo ob sebi razumljivo za čisto švedsko zadevo.«

Vprašanje: »Smem v zvezi s tem vprašati,

kako sploh presoimate položaj na osnovi pogojev premirja?«

Odgovor: »Pogoje premirja, ki so jih objavili sovjeti, presojam natančno tako, kakor so zamišljeni. Njih cilj je seveda, spraviti Finsko v situacijo, v kateri nadaljnji odpor ni več možen, da bi se potem nad finskim narodom izpolnilo, kar je Molotov že svojčas zahteval v Berlinu. S kakšnimi frazami in s kakšnimi pretvezami se tudi ti sovjetski pogoji kakorkoli objavljajo: praktično je to povsem malovažno. Tu gre samo za to, da se žrtvi položi zanjka okoli vratu, da bi se jo v danem trenutku lahko pritegnilo. Če se čuti Sovjetska Rusija prisiljena k temu koraku, je to samo dokaz, kako skeptično sama presoja svoje vojaške možnosti. O pravem namenu boljševizma ne more nikdo dvomiti. Boljševizem hoče iztrebiti vse neruske in neboljševiške narode v Evropi. V tem slučaju bi to pomenilo iztrebljenje Fincev. Da bi dosegli ta cilj, so po odkritem priznanju naših nasprotnikov izzvali živčno vojno proti Finski.«

Vprašanje: »Že opetovano je bilo sproženo vprašanje angleške in ameriške garancije za Finsko. Kakšno mnenje imate o takih garancijah za Finsko?«

Odgovor: »Vprašanje garancij za Finsko s strani Anglije in Zedinjenih držav je bilo sproženo samo v ta namen, da bi napravili Fincem kapitulacijo okusnejšo. V praksi je sleherna angleška ali ameriška garancija samo utopija. Niti Anglija, niti Amerika ne bi mogli zmagoviti Sovjetski Rusiji dati tudi najmanjših predpisov glede dokončnih ciljev, četudi bi to hoteli. Dejansko pa nimata ne Anglija in ne Amerika tudi najmanjše poštene volje za izvajanje takega upliva. V obeh deželah vladajo iste sile, čeprav zakrinkane s krinko meščanstva, iste sile, ki izvajajo v Sovjetski Rusiji povsem javno svojo oblast. Kar se tiče ameriških garancij, je napravila Nemčija že po končani svetovni vojni z njimi svoje izkušnje. Svečano zajamčenih 14 točk Wilsonovih je zapadlo pozabljenju, čim je Nemčija položila orožje. Praktična resničnost je dovela v vsakem posameznem slučaju v nasprotje tega, kar so takrat obljubljali svečano nemškemu narodu. Kakšno vrednost imajo angleške garancije, je bilo v slučaju Poljske dokazano na eklatantni način. V ostalem se nahajata Anglija in Amerika sami pred težkimi notranjnimi krizami. Vprašanje ni, ali zamoreta delati boljševizmu predpise, vprašanje se glasi, kako dolgo ima bo uspelo preprečevati boljševiško revolucijo v lastnih deželah. V življenju narodov je, kakor doslej, lastna sila edini garant za obstoj naroda.«

Der Süden der Ostfront.

Scherl-Bilderdienst (M).

Uspehi nemške obrambne taktike

Znaki ustaljevanja — O stanju operacij na južnem odseku vzhodne fronte

»Neues Wiener Tagblatt« z dne 22. t. m. objavlja sledeči berlinski komentar trenutnega položaja operacij na južnem odseku vzhodne fronte:

Bitka na južni fronti pokazuje v rastoči meri simptome ustaljevanja nemških obrambnih pozicij. Na spodnjem toku Buga so sovražni napadi postali slabotnejši, dočim so zamogli boljševiki srdito napadati samo še v vdornem prostoru med srednjim Bugom in Dnjestrom ter pri Šmerinki. Obratno pa so nemški protinapadi med Proskurovom in Tarnopolom v rastoči meri določali sliko položaja. Sovražnik je zamogel samo v prostoru med Krzemieniec in Kowelom stopnjavati srditost svojih napadov.

To pojemanje sovjetske napadalne intenzivnosti na dosedanjih težiščih bitke je neposredna posledica uspešne nemške obrambne taktike. Boljševiški operacijski cilj je stremel na južni fronti, ki pokazuje močno smer vzhod-zapad, vbočiti na obeh krilih oziroma ju obiti ter ju s sunkom iz severojužne strani razpoloviti. Temu primerno so nastopile sovražne ofenzivne kolone iz vzhodnega krila v področju zapadno od Krivoj Roga, v centru iz področja med Umanom in Pogrebiščem, na zapadnem krilu pa iz področja Rovna v jugozapadni smeri, k napadu. Sovražnik je nagomilil na vseh težiščih čim več sil ter si je osigural številčno premoč. Že dolgo je načelo nemškega vodstva, zoperstaviti se takim obremenjevalnim preizkušnjam s taktiko, ki pri minimu lastne vpostave stremi po maksimumu z obzirom na stabilnost frontne zveze. Instrument te taktike je elastična obramba, ki stremi s krajsanjem fronte po večji tesnitvi fronte. Ta taktika se je jasno izkazala v sklepu nemškega vodstva, odgovoriti na sovražni pritisk na bok pri Kirovemgradu z načrtnim umikom na spodnji Bug. Če govori današnji nemški komuniké o tem, da so se vršili samo še pri Nikolajevu slabotnejši sovražni napadi brez uspeha in da so bila obratno s protinapadi očiščena sovjetska mostišča, je to znamenje, da je umikalna operacija na spodnjem Bugu bistveno smatrati kot zaključena in da je tu nastala stabilizacija fronte. Sovražniku ni uspelo kakorkoli motiti te umikalne operacije s prehitvanjem ali pa s kakršnimkoli uspehi uničevanja. Eden izmed najvažnejših predpogojev za uspeh teh operacij pa je bil, da sovražnik ni zamogel s sunkom na zapadnem krilu pri Tarnopolu prerezati zvezo med nemško južno fronto in ostalo fronto ter odrezati obenem vse zveze južne nemške fronte z zaledjem. Ta poskus se je prav tako ponesrečil kakor poskus razpolovljenja nemške južne fronte v sredini. Pripomniti je, da so bili nemški protinapadi med Proskurovom in Tarnopolom popoln uspeh. Sovražnik je bil zaustavljen. Nemški protinapadi zavračajo sovražnika in širijo zvezni prostor.

Kritična točka v tem daljnosežnem trenju se ni razvila na obeh bokih južne fronte, temveč ob srednjem odseku. Tudi tu se je izognilo nemškemu vodstvu v elastični obrambi premočnim sovražnim silam potom izpraznitve Umana in Vinice. Približno v področju Šmerinke mali sedaj tanka napadalna konica boljševikov čez Bug proti jugu in jugozapadu v smeri na Dnjestr. Značilna je ugotovitev današnjega nemškega komunikéja, da so se srditi boji razvijali samo še pri Šmerinki. Sovražnik skuša razširiti to vdorno odprtino proti zapadu, jugu in vzhodu, toda lokalizacija bojev na odseku pri Šmerinki kaže, da so ostale operacije tudi tukaj pod nemško kontrolo.

Še vedno je bilo znamenje prekoračenja kulminacijske točke boljševiške ofenzive, ka-

dar se je sovražno vodstvo odločilo za razvijanje dodatnih težišč. To se je zgodilo tudi v tem slučaju, in sicer potom napadov v področju Krzemieniec-Kowel. Ti napadi stremijo za razbremenitvijo pri Tarnopolu v obrambi se nahajajočih sovjetskih odredov. Na drugi strani hočejo boljševiki flankirati nemške protiooperacije iz severa in zapada. Te operacije se še razvijajo in ne dovoljujejo zaključne sodbe.

Priganjaštvo za boljševizem se maščuje

Kakor že omenjamo na drugem mestu, nameravajo Amerikanci odvzeti Angležem velik del nahajališč nafte v Srednjem Orientu. Sedaj se čuje, da bi se hoteli izkoriščanja petrolejskih vrelcev udeležiti tudi boljševiki. Koliko in kaj bo pri tem še ostalo za Anglijo, je neznano. Obenem hočejo še v večjem obsegu izločiti Anglijo iz trgovine z Južno Ameriko. »Yorkshire Post«, glasilo angleškega zunanjega ministra Edena, je objavil v zvezi s tem zelo zaskrbljen članek, medtem ko je list »News Chronicle« izrazil svoje odkrito negodovanje. Že o poljski kupčiji se je izpostavilo, da Anglija nima v Evropi nobene besede več in da se mora skromno pripogibati pred Stalinom. Stalin potrebuje Anglijo samo še za živčno vojno potom bomb-

nami prezidenta Roosevelta ter z Atlantskimi točkami. K temu bi bilo samo pripomniti, da je ameriški židovski tisk prebivalstvo Zedinjenih držav vse do danes puščal v nejasnosti glede političnih ciljev USA. Ideološki vojni cilji zapadnih sil so po kritičnem mnenju redkih Amerikancev silno padli v tečaju. Že davno jih je nadomestil boljševiški program, ki ga je sprejela za Evropo tudi washingtonska židovska vlada.

Položaj je danes takšen, da boljševiškem uničenju ne bo ušel noben narod, ako se ne bo branil z vso močjo in skrajno odločnostjo. Dovolj je vzgledov in primerov, da boljševizem ne pozna nobene nevtralnosti, nobenega prava do samoodločbe, nobenega posebnega nacionalnega življenja, nobene nacionalne tradicije, nobenega socialnega napredka, ker je odločen, sleherni narod, ki pride v njegovo oblast, primešati v veliko, sivo mednarodno brozgo, ki je cilj židovsko-boljševiškega svetovnega gospostva.

* Prvič zažigalne bombe na Sofijo. Sovražna letala so 16. marca po 21. uri v teku terorističnega napada vrгла na razna sofijska predmestja zažigalne bombe. Te bombe so zadele neko šolo in številne hiše, ki so zgorale. Letaleko-zaščitnim odredom je uspelo lokalizirati požare. Civilno prebivalstvo ni imelo nikakih izgub. Knez namestnik Ciril, ministrski predsednik Božilov in notranji minister Krstov so takoj po napadu odhiteli na napadena mesta ter pomagali pri vodstvu rešilnih ukrepov. Bolgarski tisk ugotavlja soglasno, da stremi sovražnik izključno po teroriziranju prebivalstva, vendar ne bo dosegel svojega cilja.

„ŠTAJERSKI GOSPODAR“

je praznoval te dni skromen, toda lep jubilej: s številko 11, ki je izšla 18. marca 1944, je dosegel rekordno višino naklade 100.200 izvodov. Ogromna naklada našega lista je pač najzgovornejši dokaz za to, kako potreben je »Štajerski Gospodar« zlasti našemu podeželju, ki še jezikovno ni popolnoma zrastle v razmere Reicha. Ko smo tako prehiteli 100.000 izvodov, se istočasno zahvaljujemo za dosedanje naklonjenost vsem sovrudnikom, čitateljem in naročnikom našega lista v zavesti, da smo naš tednik kot živo zvezo med mestom in podeželjem naše Spodnje Štajerske urejevali tako, kakor to odgovarja obveščevanju najširših ljudskih slojev in interesom naše lepe, v Reichu srečno zasidrane ožje domovine.

nega terorja. Čim je ta cilj dosežen, kakor se je to zgodilo v Severni Afriki in Južni Italiji, stopi boljševizem na oblast. Ako se plutokracije obrabljajo v svoji agitaciji za Moskvo, ako izgubljajo vsled konsekvencega izdajstva vseh narodov končno zadnji ostanek moralnega kredita in se tako same boljševizirajo, je to Moskvi zelo všeč, kajti na ta način se politika židov v Moskvi in v Washingtonu brez posebnih težav združuje v dosego enega in istega cilja.

Dejstvo, da je Anglija zavrgla Atlantsko izjavo, je neizogibna posledica angleške politike. Anglija ne sme imeti več svojega lastnega političnega programa in niti več svoje lastne politične volje. V vsem se ima Anglija ravnati po moskovskih receptih, sicer bi bili Angleži Atlantsko izjavo vsaj še navidezno očevali. Toda tega jim Stalin ni dovolil. Zahteval je popolno kapitulacijo Anglije in jo tudi dosegel.

Do tega spoznanja se je preril tudi ameriški tednik »Nation«, ki postavlja z vidno zagrenjenostjo sledeče vprašanje: »Kdo bi še danes verjel, da je bilo pri tolikanj imenovanih konferencah v Cašablanci, Teheranu, Moskvi in Kairi dosežena resnična oblika političnega sodelovanja med enakopravnimi partnerji?« O tem danes ni več govora. »Daily Mail« poroča iz Njujorka, da si postavlja ameriška javnost vedno bolj vprašanje, kaj neki se je zgodilo s štirimi svobošči-

Prebivalci Kreisov Cilli in Pettau, obiščite zborovanja!

Kakor minulo soboto in nedeljo v Kreisih Marburg-Land, Marburg-Stadt, Cilli in Luttenberg, tako se vršijo med 25. in 30. marcem 1944 v Kreisih Cilli in Pettau zborovanja za kmečko prebivalstvo. Na istih bodo govorili kmetijski strokovnjaki o perečih kmetijskih zadevah, politični govorniki bodo pa k istim podali potrebne izravnave.

Zborovanja se vršijo kakor navajamo: V KREISU CILLI: Dne 25. marca v Cilli-ju v dvorani »Deutsches Haus« ob 10. uri. — V Schleinitzu v Jakobsdorfu pri Salobir-ju ob 14. uri. — Dne 28. marca v Arndorfu pri Jelsehek-u ob 10. uri in v Hofrainu v šoli ob 14. uri. — Dne 29. marca v Heilensteinu v Ortsgruppenheim-u ob 10. uri in v Packensteinu v Ortsgruppenheim-u ob 14. uri. — Dne 30. marca v Bärentalu v Sibiki v šoli ob 10. uri in v Anderburgu v Trennenbergu v dvorani Jugendheim ob 14. uri.

V KREISU PETTAU: Dne 26. marca v Bergeustiftu ob 11. uri in v Kranichsfeldu ob 14. uri.

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner. Hauptschriftleiter: Friedrich Golob, alle in Marburg/Drau, Badgasse 8

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 3 vom 10. April 1943 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugs geldes.

Nadaljevanje srditih obrambnih bojev na vzhodu

Velike izgube sovjetov med Bugom in Dnjestrom — Izjalovljeni sovjetski poskusi prodora pri Vitěbsku

Nemško vrhovno poveljstvo je dne 16. marca sporočilo o poteku operacij na vzhodni fronti sledeče: Na obeh straneh reke Ingulec in zapadno od Kirovograda so se razvijale naše umikalne operacije v težkih napadalnih in obrambnih bojih po načrtu. Na srednjem ukrajinskem Bugu in južno od Staro Konstantinova so naše čete zavrnila sovjetske napadalne skupine. Vzhodno od Tarnopola so Nemci razbili jačje sovražne skupine. Severno od Dubna je pričel sovražnik napadati z več strelskimi divizijami in oklopniškimi oddeli. Napadi so bili zavrženi, nekateri vdori pa zapahnjeni. Pri tem je bilo uničenih 28 sovražnih tankov. Na ostali fronti so boljševiki nadaljevali svoje s tanki in letalstvom podprte, toda brezuspešne napade samo severozapadno od Nevela in ob Narvi. Jugozapadno od Narve so Nemci v protinapadih pridobili na terenu.

17. marec: Na mostišču pri Kerču je sovražnik dne 16. t. m. zaman napadal pod zaščito umetne megle. Pri tem so bili očiščeni lokalni vdori. Sovjetski napadi na mostišče Nikolajev so se izjalovili v hudih bojih ob velikih izgubah za sovražnika. Bolj severno je razbijala nemška artilerija skupno z oddeli letalstva sovražne poskuse prehoda preko Buga. Ob srednjem ukrajinskem Bugu se odigravajo srditi boji s sovražnimi skupinami, ki so prodrle preko reke. Pri Vinici, v področju Proskurova in vzhodno od Tarnopola so se naše čete uspešno upirale sovjetom v težkih napadalnih in obrambnih bojih. Severno od Dubna in v področju južno od Pripjetskih močvar so bili zavrženi ponovni močni sovjetski napadi. Na ostali vzhodni fronti so boljševiki napadali samo še zapadno od Nevela, pri Ostrovu in ob Narvi.

18. marec: Pri Kerču je sovražnik napadal tudi 17. t. m. brez uspeha. Na spodnjem ukrajinskem Bugu so se izjalovili ponovni sovražni poskusi, vbočiti naša mostišča z močnimi silami. V teku umikalnih operacij je bila mimogrede odrezana od svojih zvez württembersko-badijska 335. pehotna divizija, kateri je pa uspelo v teku obrambe tekočih sovražnih napadov priboriti se k našim glavnim silam. Zapadno od srednjega Buga so jačje boljševiške sile pridobile na terenu. V področju Krzemieniec—Kowel se odigravajo srditi boji. Prav tako na severnem odseku vzhodne fronte, kjer je bilo uničenih 82 sovražnih tankov.

19. marec: Na spodnjem ukrajinskem Bugu so se izjalovili številni sovjetski napadi na naša mostišča. Med srednjim ukrajinskim Bugom in Dnjestrom se odigravajo boji z napredujočimi sovražnimi silami. Brez uspešni napadi so se vrstili med Proskurovom in Tarnopolom ter med Krzemieniec in Kowelom. Medtem so oživele tudi boji na srednjem odseku vzhodne fronte. Na severu vzhodne fronte je srditost sovražnih napadov nekoliko pojenjala vsled velikih izgub sovražnika ob prejšnjih dnevih.

20. marec: Izjalovljene napade so beležili pri Nikolajevu, v področju Voznesenska in pri Pervomajsku. Med srednjim ukrajinskim Bugom in Dnjestrom se je ojačil sovražni pritisk. Mesto Vinica je bilo na povelje izpraznjeno po uničenju vseh vojaških naprav. Vzhodno od Proskurova so bili razbiti deli sovjetskih strelskih divizij. Sovražnik je imel tudi med Proskurovom in Tarnopolom pri nemških protinapadih težke izgube. V področju Krzemieniec in pri Kowelu se odigra-

vajo težki obrambni boji. Izjalovili so se tudi številni sovjetski napadi ob južni obali Pripjeta in pri Vitěbsku. Isto velja za sovjetske napade ob Narvi.

21. marec: V vdornem prostoru med srednjim ukrajinskim Bugom in Dnjestrom so se odigravali srditi, še trajajoči boji samo še pri Smerinki. Letalstvo je prizadevalo v smeri proti Dnjestru prodirajočim boljševikom težke človeške in materialne izgube. Nemški protinapadi so med Proskurovom in Tarnopolom vdrl v sovražne postojanke. Pri Krzemieniec in pri Kowelu se je stopnjevala srditost sovražnih napadov. Sovražna skupi-

Nov velenapad na London

Srditi boji v področju mesta Cassino — Težke izgube anglo-ameriškega letalstva nad kontinentom

Po poročilu nemškega vrhovnega poveljstva z dne 16. t. m. so se izjalovili v nettunskem mostišču številni lokalni napadi, ki so bili zavrženi deloma v protisunkih. Medtem ko je nemška artilerija uspešno razbijala zbiranje ladij v področju Anzio—Nettuno, je na južni fronti sovražnik napadel po izredno težkih bombnih napadih s pomočjo artilerije in tankov mesto Cassino. Vsi ti napadi so bili junaško odbiti. V opoldanskih urah 15. marca je ameriški bombniški odred z letalsko zaščito prodril do Braunschweiga in vrgel bombe, ki so povzročile malo škode in izgub. Angleški bombniki so v pretekli noči napadli jugozapadno Nemčijo, zlasti Stuttgart. Sovražnik je izgubil 66 letal, med njimi 57 štirimotornih bombnikov. Nemška letala so 15. marca zvečer bombardirala London. V Kanalu so bili potopljeni štirje angleški hitri čolni.

17. marec: V Italiji je sovražnik znova srdito napadal s pomočjo novozelandskih, indijskih in francoskih čet mesto Cassino. Sovražna skupina, ki je mimogrede vdrla v mesto, so vrgli iz Cassina naši hrabri padalci. Nemška letala so potopila pred Nettunom transportno ladjo s 6500 brt; en rušilec, veliko vozilo za izkrcavanje in dvoje transportnikov z 9000 brt je bilo težko poškodovanih. 16. marca opoldan so ameriški bombniki bombardirali Augsburg in Ulm. Kljub težkim pogojem obrambe je bilo uničenih 36 napadalec, med njimi 23 štirimotornih bombnikov.

18. marec: Na južni fronti se odigrava še vedno srdita borba za jedro mesta Cassina. Kolodvor smo izgubili po hudih bojih. V razvalinah se nadaljuje borba. V opoldanskih urah 17. marca je sovražni bombniški odred vdrl v donavski prostor in vrzel zelo daleč na okrog bombe na področje mesta Wien. Škoda in izgube so malenkostne. Nad Ostmarko in nad Italijo je bilo ob težavnih obrambnih pogojih zbitih devet sovražnih letal. Nemška letala so v večernih urah 17. marca bombardirala posamezne cilje v Londonu.

19. marec: Sovražnik je nadaljeval svoje močne napade proti Cassinu. Odbiti so bili z učinkovito pomočjo bojnih letalcev v hudih

na, ki je mimogrede vdrla v Kowel, je bila uničena. Južno od Pripjeta so se izjalovili med Styrom in Gornym opetovani boljševiški napadi.

22. marec: Na srednjem ukrajinskem Bugu so sovjeti na več mestih zaman izvrševali svoje napade. V protinapadu so Nemci zožili neko sovražno mostišče. Medtem se odigravajo med srednjim ukrajinskim Bugom in Dnjestrom težki boji s sovjetsko premočjo. Mesto Smerinka je bilo na povelje izpraznjeno. Med Proskurovom in Tarnopolom so boljševiki z močnimi silami obnovili svoje napade. Tudi v področju mesta Brody se nahajajo naše čete v težkih obrambnih bojih z napredujočimi sovražnimi silami. Kowelska posadka je zavrnila več sovražnih napadov. Pri Vitěbsku so obnovili boljševiki z več divizijami in s tanki svoje poskuse prodora. V valovih napadajoči boljševiki so bili zavrženi. Na murmanski fronti so planinski lovci zavzeli v naskoku sovražno oporišče ter uničili njegovo posadko.

bojih. Nemške čete so v drznem protinapadu iztrgale sovražniku razvalino gradu. Ameriški bombniški odredi so izvršili nov teroristični napad na Rim. V središču mesta in stanovanjskih predmestjih je nastala velika škoda. Beležili so izgube civilnega prebivalstva. V zadnjih 24 urah je sovražno letalstvo v napadih na Reich in nemška oporišča v Gornji Italiji doživelo težke izgube. Zbitih je bilo 98 sovražnih letal, med njimi 83 štirimotornih bombnikov. Sovražne teroristične bombe so v Münchenu, Friedrichshafenu in Frankfurtu a. M. povzročile škodo in izgube med prebivalstvom.

20. marec: V nettunskem mostišču, jugozapadno od Aprilije, so se odigravali številni, toda brezuspešni, sovražni napadi. Branilci Cassina so tudi 19. t. m. odbili vse sovražne napade. Slabotnejši ameriški bombniški odredi so 19. t. m. vdrl v jugovzhodno Nemčijo in povzročili nekaj škode in izgub. 25 sovražnih letal, med njimi 24 štirimotornih bombnikov, je bilo pri tem uničenih. Nemško letalstvo je napadlo angleško pristanišče Hull, kjer so nastali obsežni požari in velika razdejanja.

21. marec: V Cassinu so izkrcavali tudi večeraj vsi sovražni napadi v obrambnem ognju hrabrih branilcev. Severozapadno od Cassina je bila obkoljena sovražna skupina. V opoldanskih urah 20. marca so ameriški bombniški odredi napadli Mannheim, Ludwigshafen ter predmestja v Frankfurtu a. M. 24 sovražnih letal je bilo uničenih. Nemške dalekometne baterije so z uspehom obstreljevale angleško obalo in sovražne ladje v področju mesta Dover.

22. marec: V Italiji je nadaljeval sovražnik tudi večeraj zagrizene napade na Cassino. Obalne baterije so v Jadranu pred mestom S. Giorgio prisilile dvoje rušilcev k begu. Eden izmed njiju je zgorel. Ponovni velenapad težkih bombniških odredov na London je povzročil vsled velike množine eksplozivnih in zažigalnih bomb obsežne požare in razdejanja. Angleška artilerija je brez uspeha obstreljevala nemško spremeljavo v Kanalu. Mornariške dalekometne baterije so nato z dobrim učinkom obstreljevale mesto Dover.

Od 6. marca do 1. aprila
zatemnitev od 19.30 do 5. ure

Uradna finska izjava

Finsko zunanje ministrstvo je pojasnilo stališče Finske napram zavezujočim afacijskim lažem

Zahrbtn način, katerega se poslužuje židovska propaganda v Angliji in v Zedinjenih državah, stoji trenutno v močni luči izjave, ki jo je pravkar podala finska vlada v svoji lasni zadevi. Kakor znano, sta London in Washington z od dne do dne vedno večjim pritiskom skušala prisiliti Finsko, da sprejme sovjetske pogoje premirja in da bi na ta način hrabre Fince pahnili v žrelo boljše vizma. Uradna londonska agencija Reuter je s podporo angleškega tiska vprizorila proti Finski kampanjo, katere se je udeležil nato tudi še švedski tisk. Ta združena tiskovna svojad, za katero so se, kakor navadno, skrivali židovski vojni hujskači, je hotela vzbuditi vtis, da je švedska vlada pred sklepanjem finskega parlamenta o sovjetskih pogojih podvzela korake, o katerih finski parlament s strani svoje vlade ni bil informiran. Lagali so nadalje, da finski narod ni smel izvedeti ničesar o odločilnem koraku švedskega kralja Gustava V., naposled pa so še lagali, da v Helsinkiju ni bila objavljena vest, da je sovjetska vlada svoje pogoje spremenila oziroma omilila.

Proti vsemu temu podtikanju se je postavilo finsko zunanje ministrstvo z uradno izjavo, iz katere bi bilo posnemati troje: Že 6. marca je prejel finsko zunanje ministrstvo od finskega poslanika v Stockholmu poročilo o razgovoru poslanika s švedskim zunanjim ministrom Güntherjem. O tem raz-

govoru je sporočil zunanji minister Günther tudi mnenje švedskega kralja, češ, da bi bilo želeli, da se započeti stiki med Helsinkijem in Moskvo ne prekinajo. Kralj Gustav je po tej vesti prosil, naj se sporoči njegovo mnenje finskemu državnemu predsedniku, maršalu Mannerheimu, in finski vladi. Iz finske izjave je drugič razvidno, da je sporočilo finskega poslanika v Stockholmu prejel v smislu švedske želje poleg vlade tudi finski maršal, obenem pa tudi finski državni zbor, ko je govoril ministrski predsednik 15. marca v tajni plenarni seji. Važna je tretjič ugotovitev, da švedsko poročilo ni vsebovalo nikakih podatkov o morebitnih spremembah ali omiljenju sovjetskih pogojev za premirje. Finski vladi so bili torej sporočeni zgolj sovjetski pogoji z dne 10. marca, preko katerih Moskva ni sporočila nikakih sprememb.

Ta finska izjava je razkrinjala anglo-ameriške in švedske lažnjive ter je obenem odkrila velikopotezno propagandno sleparijo, ki je bila po starem receptu vprizorjena v trenutku, ko je stal finski narod pred usodepolnimi sklepi. Po metodah anglo-ameriške živčne vojne so vplivali London, Washington in Stockholm na finski narod v smislu Moskve. Finska je ne oziraje se na te poskuse izsiljevanja ostala pri tem, da si pridržijo svojo odločitve. V spoznanju, da bo zadnje odločitev o usodi Finske sklenil nikdo drugi kot samo finski narod.

Po finski odklonitvi sovjetskih pogojev premirja

Deutsches Nachrichtenbüro komentira v svoji izdaji z dne 21. marca finsko uradno izjavo takole: »Iz uradne finske objave je spoznati, da se je Kremlj poslužil napram Finski svoje stare metode. Moskva je sporočila Fincem svoje pogoje premirja v ultimativni obliki z zahtevo, da jih imajo sprejeti brezpogojno. Finski odgovor je bil nato takšen, kakor ga more dati narod časti in ponosa: Odklonitev pogojev, ki ne jamčijo časti, varnosti in samostojnosti finskega naroda. Držanje Sovjetske Unije napram Finski je nov dokaz za to, da hoče Moskva boljše vizivacijo Evrope kot zadnji cilj. Noben narod nima boljših izkušenj z boljše vizivskimi metodami kot Finci, ki so že večkrat imeli priliko spoznavati »pogodbno zvestobo« boljše vizivikov. Sovjeti so tudi napram Fincem skušali postopati po starem receptu ter položiti žrtvi okrog vratu zanjko, da bi jo, kakor je Führer to nedavno podčrtal v svojem razgovoru s švedskim novinarjem ob danem času pritegnili. Angleži in Amerikanci so igrali v Stalinovi službi vojnne posredovalce. S cinizmom brez primere so pripravljani, en mali narod za drugim odvzeti v boljše vizivsko klavnico.

V listu »Dagsposten« je objavil prof. C. A. Reuterskiöld daljši članek, ki osvetljuje izjavo finske vlade s švedskega stališča. To osamljeno stališče sicer ne odgovarja stališču etoholmskega liberalističnega tiska, pač pa ga delijo mnogi pametni Švedi. V članku je citati med drugim: »Švedska dolguje Finski zahvalo za njeno trdno držo in za mišljaj na pot časti in dolžnosti, po kateri mora iti tudi Švedska, če hoče v bodoče živeti. Finska si je izbrala pot in je prav gotovo preizkusila vse možnosti in nevarnosti, s tem pa je pokazala prijateljskim narodom Skandinavije tudi njihovo pot. Napram principu stile se je postavila Finska na pravna načela in zato za sluzi vso hvaležnost. Finska vé, da Moskva ne drži nobenih pogojev. Sovjetska Unija ne želi mirnih razmer v Evropi. Kakor izhaja iz pogojev premirja za Finsko, hoče Moskva uvesti negotovost in anarhijo v mednarodne odnose.

Finski tisk je že objavil svoje prve komentarje k odklonitvi sovjetskih pogojev premirja. Med drugim piše »Uusi Suomi«: »Kakor smo sprejeli

borbo, da bi branili svojo svobodo in integriteto, tako smo prisiljeni k nadaljevanju boja. Finska vlada ni mogla razpravljati o zadnjem predlogu Sovjetske Unije, ki je posedoval značaj ultimata. Državni zbor se je soglasno priključil temu stališču vlade. Finska ni mogla z zaprtimi očmi sprejeti pogojev, čijih izvršitev bi pahnila deželo v isto nevarnost, pred katero se je morala potem vojne prisiljeno braniti.

Beneš se seli v Moskvo

Bernski dopisnik dnevnika »Tagespost« postavlja vprašanje, ali je pričakovati preselitve Beneševe češke emigrantske vlade v Sovjetsko Unijo. Možnost za tako spremembo je po mnenju londonskega dopisnika nekega švicarskega lista predvidena v dogovoru, ki ga je Beneš sklenil v Moskvi. Isti dopisnik podčrtava, da je Beneš celo pripravljen pristati na zasedbo bivšega ozemlja po sovjetski vojski, ako bi se zato nudila prilika. Po tej verziji je dobil Beneš od sovjetov zagotovilo, da bi smel obdržati v slučaju sovjetskega vkorakanja civilno upravo. Kako se taka zagotovila izživljajo v praksi, so v ostalem pokazali sovjeti že dovolj jasno. Dogovor med Moskvo in Benešem pa je po povdaru citiranega dopisnika zanimiv v toliko, ker gre iz izhodišča »samo ob sebi razumljivega predpogoja začasne zasedbe češkega teritorija po sovjetski vojski.« Kakor kaže tudi ta vest, smatrajo Beneša danes v Londonu kot nekega političnega »kvartirnojstra« sovjetske vojske. Ah je Moskva zainteresirana na tem, da Beneš že danes preloži svoj kvartir, je dvomljivo. Kot eksponent sovjetske politike služi Beneš Moskvi v Londonu mnogo bolje. Da je v tem oziru zelo aktiven, izhaja iz nekega poročila londonskega dopisnika lista »Die Tate«, ki piše: »Pa tudi druga znamenja kažejo, da mobilizira češki prezident v emigraciji svoje dalinosežne zveze izza dobe male antante v korist političnega vojskovanja Sovjetske Unije.«

Anglija v precepu

Londonska »Times« svetuje Churchillu v svojem uvodniku, naj se poslužuje v svoji politiki še naprej cinizma in goljufije, vendar naj to ne bo preveč očitno in kompromitujoče. V vodilnih krogih angleške vlade so z neprijetnimi občutki ugoto-

vili, da je začel tisti del javnega mnenja Anglije in Amerike, čegar logike, kritike in vesti še uradno niso popolnoma omamile, razmišljati o gunganju politične morale v takozvanih demokracijah. Nastala je razprava, ki je postala uradnim krogom zelo neprijetna. Krivdo pripisujejo Churchill, ki je na nepredviden način razkril v Spodnji zbornici karte svojega krivega igranja. Bil je tako nepreviden, da je Atlantsko izjavo, pravico samoodločbe narodov, življensko pravo malih narodov, potisnil na stran s par stavki in vse to kot neaktuelno vrčel v papirni koš. Churchill je kratkomo izjavil, da ta načela ne veljajo niti za Nemčijo, niti za Italijo, pa tudi ne za Poljsko, Finsko, Romunijo, Madžarsko in Srbijo, ako bi se ob njih zaustavilo Stalinovo lačno oko. Churchill je razen tega izjavil povsem nežinirano, da se je s Stalinom v Teheranu zedinil tako, da bodo dobili Poljaki v nadomestilo za pokrajine, ki jih bodo imeli odstopiti sovjetom, kompenzacije potom primerne amputacije nemškega ozemlja.

Medtem je angleška javnost spoznala, da je Churchill s svojimi »smernicami« takorekoč torpediral celokupno moralno bazo angleškega vojskovanja. Lastnoročno je raztrgal Atlantsko izjavo, ki je bila izrecno naperjena proti takim delitvam teritorijev iz čisto imperialističnih ozirov. Nič manj kot 70 poslancev Spodnje zbornice je zahtevalo splošno razpravo o tej za Churchilla neprijetni zadevi. Churchill je predložil teh poslancev ostro odklonil z izjavo, da bi moral v tem slučaju postaviti vprašanje zaupnice. Laburistični »Daily Herald« obžaluje Churchillovo »občutljivost« ter izjavlja, da so Churchillove izjave na drastičen način spremenile pomen Atlantske izjave, ki je bila doslej edina in načelna politična izjava Angležev in Amerikancev.

Oglasila pa se je tudi stara tetka »Times«. V poldrugem stolpcu se zvija ta list med podporo Churchillovega cinizma in med zaskrbljenostjo, da je bilo doslej razbitega vendar le preveč porcelana. Po njenem mnenju ima Churchill prav, ko izjavlja, da se Atlantska izjava ne nanaša na sovražne sile in da se te sile nanjo tudi ne morejo sklicevati. Atlantsko izjavo, tako piše »Times«, ni primerjati s 14 točkami prezidenta Wilsona. Smatrati je niti ni kot sklep političnih vprašanj. Nobeno politično nacio ne more obveljati kot absolutno in avtomatično obvezno. Tako na primer je pravica do samoodločbe narodov sicer prav lepa ideja, toda razdelitev Evrope v 20 ali 30 suvereni in nedotakljivih enot brez vere in poslušnosti napram višji inštanci ni združljiva z vojaško varnostjo in gospodarskim blagostanjem kontinenta.

»Times« predlaga končno nekaj kompromis med teoretičnimi in med dejanskimi cilji. Da bi nekako potolažila del angleške javnosti, se je »Times« odločila za dobro mišljeno »svarilo« na neslov angleške zunanje politike. Kar bi Evropa po njenem mnenju potrebovala, je stalna skupna vojaška organizacija, skupni transportni sistem, stalno gospodarsko edinstvo in nartno gospodarstvo. Tako je »Times« nekako prisiljena priznati Evropo kot nedeljivo celoto najbolje pod enotnim vodstvom. »Times« pa noče, da bi evropski narodi sami obdržali to vodstvo. Kakor Angleži osrečujejo »ostali svet izven Anglije«, bi želeli prepustiti Evropo tujim silam.

Stalinova požrešnost v sredozemskem prostoru

»Schweizer Illustrierte Zeitung« objavlja uvodnik o nevarnosti prodiranja Moskve v sredozemski prostor. List piše dobesedno: »Medtem se je brez dvoma izkazalo, da se želi Stalin v bodoče etablirati v Sredozemskem morju, pri čemer ga trenutno niti ne moti dejstvo, da še niti ne poseduje koridorja k Sredozemskemu morju. Niti treba velike fantazije, da si lahko predočimo nadaljnji politični razvoj v Sredozemskem morju. Glavna podružnica Stalinove politike je v Alžiru. To je trenutno najjače diplomatsko zastopstvo na svetu. Sovjetski veleposlanik Bogomolov sprejema angleške, ameriške in francoske generalé — Na dan obletnice sovjetske vojske so njemu na čast priredili pompozno vojaško paradó. Da si želi Stalin uplava in moči v Sredozemskem morju, ni nič drugega kot uresničenje starih carističnih sanj. To uresničenje je tem lažje, ako se etablirajo na robovih Sredozemskega morja nekega dne sorodni režimi. Sovjetska Unija hoče stopiti iz svoje izolacije v Črnem morju sploh. Samo s tega vidika gledano ima sovjetska mornariška baza v Haifi svoj smisel sploh.

Razmerje med stranko in državo v Veliki Nemčiji

Pravni položaj stranke — Odnos med stranko in državo Naloge, organizacija in formacije stranke

Nationalsozialistische Deutsche Arbeiter Partei (nacionalsozialistična nemška del. stranka) je korporacija javnega prava, kar tvori nje bistvo in njene naloge kot izključno podlago za njen pravni položaj v obnovi države. NSDAP izvaja torej samostojno oblast, ki se ne odvaža od države, temveč ta oblast ji pripada kot nosilki politične volje celokupnega nemškega naroda. Stranka razpolaga torej s samostojno, pravo, postavljajočo oblastjo, ki jo izvaja Führer. Strankino pravo pa stoji poleg državnega prava. Zgraditev in obratovanje stranke določa in usmerja izključno samo Führer. Nobeno službeno mesto in tudi noben organ stranke ni podvržen kakršni koli kontroli državnih organov ali uradov. Za red in disciplino v stranki skrbi in jamči stranka sama. Za svoje člane izvaja svoje lastno strankino sodstvo, ki nima z državnimi sodnimi oblastmi nikakršnih stikov. Pri tem so vsa javna oblasti obvezna dati strankinim sodščim in Reichsschatzmeister-ju (vodji strankinega premoženja) pravno in uradno pomoč.

Nacionalsozializem je izgradil in utesovil svojo državo za svoj narod. Država ne stoji nad narodom, temveč država je pravna oblika naroda. Zato zavzema stranka kot nositeljica volje naroda svoj izreden položaj. Tozadevno razmerje med stranko in državo je Führer uredil leta 1933. z izdajo zakona o čuvanju enotnosti stranke in države. Tako delata stranka in država skupno na izvrševanju usmerjenih ciljev ter na oblikovanju skupnosti celokupnega naroda. Stranka pa seveda ni nikara država, kakor tudi država ni stranka. Oboje je strogo ločeno in vsak izvršuje svoje posebne naloge.

V delokrog stranke spada vzgoja ljudstva v nacionalsozialistični svetovni nazor, ki odreja državi cilje za njeno delovanje. V mejah in okviru teh ciljev izdaja potem država svoje zakone in vodi državno upravo.

Ta povezanost stranke in države omogoča: 1. Da je Adolf Hitler v eni osebi Führer stranke, državni kancelar, državni poglavar in vrhovni poveljnik oborožene sile. 2. Da je morebiten Führerjev namestnik lahko član državne vlade ter kot minister udeležen v vseh zadevah in lahko sodeluje pri postavljanju državnih uradnikov. 3. Da je šef strankinega tiska obenem šef tiska državne vlade. 4. Da je šef strankine organizacije za inozemstvo tudi šef organizacije za inozemstvo v zunanjem ministrstvu. 5. Da so Gauleiter-ji v Donau- in Alpen-Gauh ter v nekaterih delih starega dela Reich-a istočasno Reichsstatthalter-ji, oziroma Oberpräsident-i. 6. Da so Gaupropagandaleiter-i stranke hkrati tudi voditelji uradov Reichspropagandaämter propagandnega ministrstva. 7. Da je končno tudi najnižjim strankinim mestom in uradom omogočen merodajen vpliv na državno upravo.

Na čelu stranke stoji Adolf Hitler, ki ima v svojih rokah vso najvišjo poveljujočo oblast. Položaj njegovega namestnika je nezaseden. Vrhovno vodstvo stranke tvori štab referentov, pooblaščenec, zaupnikov itd. Premoženjska uprava stranke je v rokah Reichsschatzmeister-ja, ki je za to funkcijo pooblaščenec. Poleg tega ima strankino vodstvo Reichsleiter-ja za svoja najvažnejša strankina življenjska področja.

Takozvani politične Leiter (politični voditelji) so podrejeni Führer-ju. Delijo se na takozvane Hohensträger-je ali izvrševalce najvišjih funkcij, ki jim je zaupano in izročeno gotovo prostorno področje in na ostale politične voditelje, ki delujejo na določenih jim področjih stranke.

Nekakšen poseben položaj uživajo sodniki stranke in so pooblaščenec za celokupno duhovno in svetovnonazorno šolanje stranke. Slednji nadzorujejo in skrbijo, da se izvaja nacionalsozializem povsod brez vsake ponarejenosti.

Politični voditelji so razdeljeni v voditelje Reich-a, Gau-ov, Kreis-ov, Ortsgrupp, Zellen in Block-ov. Razdelitev je sledeča: 1. Vrhovni nosilec najvišjih oblasti in pravic stranke v Reich-u je njen Führer. 2. V Gau-u je ista moč v rokah po Führer-ju imenovanega Gauleiter-ja, ki odgovarja za svoje delovanje Führer-ju. 3. V Kreis-u

je to Kreisleiter, ki stoji pod Gauleiter-jem. 4. V Ortsgrupp-ji je nosilec takozvanih pravic in oblasti Ortsgruppenleiter. Za svoje delovanje odgovarja Kreisführer-ju. 5. Ortsgruppe se delijo na Zellen, ki jim načelujejo Zellenleiter-ji, podrejeni Ortsgruppenleiter-ju. 6. Zellen so razčlenjene na Blocke in jih vodijo Blockleiter-ji, podrejeni so pa Zellenleiter-jem.

Uradi so razdeljeni po panogah v razna delovna področja. Führer je na primer vrh vseh oddelkov in strok. Njemu neposredno so podrejeni vsi Reichsleiter-ji in sicer: Reichspropagandaleiter (propaganda), Reichsschatzmeister (premoženjska uprava), Reichsorganisationsleiter (organizacija stranke), Reichsleiter za tisk, Reichspressechef stranke (tisk), Reichsrechtsamt (pravne zadeve), Reichsamt für Agrarpolitik (urad agrarne politike), Kolonialpolitisches Amt (urad za kolonialno politiko); nadalje odgovarjajoči uradi pri Gauh, Kreisih in Ortsgruppah, kakor so na primer Gaupropagandaamt, Gaupresseamt ter Kreispropagandaamt itd.

Voditelji teh uredov so v svetovnonazornem in političnem oziru podrejeni pristojnim predstavljenim. Na primer: Leiter Kreisrechtsamt-a Kreisleiter-ju. V pogledu stroke pa stojijo pod njihov-

Trideset vojnih členov za nemški narod

Člen 12.

Varujte se pred pametno izgledajočimi, ki si poskušajo z oqnejvitimi besedami pridobiti vašo zaupanje in nato z valovi praznega besedičenja in govoricu podminirati vašo vztrajnost. Prelščite točno, kaj govorijo, in kmalu bodete uvideli, da jim ni pamet, temveč strahopetnost svetovalec. Pri tem gre za ljudi, ki vse boljše vedo, nikakor pa ne za ljudi, ki bi res bili boljše poznavalci razmer. Če bi to bili, ne bi kritizirali, temveč bi šli na fronto ali pa v domovini na kakšen vojnovažen položaj, da bi s svojimi storitvami pomagali pospešiti zmago.

*

»Molčanje je zlato, govorjenje je srebro«. Tako se glasi pregovor, ki ga poznajo tudi Spodnještajerci in ta drži danes na celih črti. Dostojen in pameten človek tudi nikdar ne izgublja nepotrebnih besed, kar se lahko imenuje tudi prazno mlatenje slame, temveč govori le tedaj, če je potrebno in tudi samo to, kar smatra, da je potrebno. Imamo pa povsod na svetu gotovo vrsto ljudi, ki vse najboljše vedo, ker so »uživali pamet z veliko žlico« ter se šopirijo in delajo važnega s svojim širokoustenjem. To so do precejšnje meje zlobneži, deloma pa tudi omejeni ljudje, ki nasledujejo navadno dvoje ciljev. Prvič bi radi veljali za izredno brihtne, ki nadkritizirajo povprečneže, zraven pa še mislijo, da jim z njihovimi dolgimi in neotesanimi jeziki res uspe, vsaj gotove ljudi o njihovi se domisljajoči vsevednosti prepričati. Mislečim ljudem taki značaji ne morejo imponirati. Kdor ima res nekoliko zdravega razuma in soli v glavi, vrže govoricu takih domisljavcev na svojo tehniko, jih v mislih dobro pretehta ter takoj uvidi, kako in kaj. Zato nas pa ljudje opisane vrste, ki se nahajajo v vrstah bergačev in kritikov o vojnih razmerah, niti najmanj ne smejo vznemirjati, tudi če bi delali še tako pametne obzire pri svojih razlagah. V kolikor bo v naših močeh, bomo takim ptičem, obojega spola seveda, pri vsaki priložnosti »stopili na prste« ter jih v primernih besedah razkrinkali kot prazne blebetače in škodljivce ljudske skupnosti.

□ Naraščanje komunizma na Švedskem. Po poročilu lista »Aftonbladet« so dobili komunisti pri volitvah v načelnu kovinarske strokovne organizacije v Goeteborg-u veliko večino. Predsednikom kovinarjev je bil izvoljen komunist.

vim strokam odgovarjajočimi nadrejenimi uradi, kakor na primer Leiter Kreisrechtsamt-a pod Leiter-jem Gaurechtsamt-a in ta zopet pod Leiter-jem Reichsrechtsamt-a.

Sodstvo stranke tvori Oberstes Parteigericht (vrhovno sodišče stranke), ki mu načeluje vrhovni sodnik stranke. Vrhovnega sodnika kakor tudi ostale člane vrhovnega sodišča imenuje Führer. Srednjo instanco predstavljajo Gaugericht-e (sodišča pri Gauh), nižjo pa Kreisgericht-e (sodišča pri Kreisih). Sodniki stranke so v svojem delovanju popolnoma neodvisni ter podrejeni samo Führer-ju.

NSDAP ima šest svojih lastnih formacij. 1. Sturmabteilungen (naskočni oddelki), ki nosijo skrajšan naziv S.-A. S.-A.-poveljnika postavlja Führer in ima uraden naziv »Chef des Stabes der S.-A.« 2. Schutzstaffeln (zaščitni odredi), skrajšano SS, kar označujemo v tisku in pisanju z »H«. Vrhovno poveljstvo »H«-formacij se naziva »Reichsführer H« und Chef der Deutschen Polizei. 3. Nationalsozialistischer Kraftfahrkorps, v kratki NSKK (oddelki motoriziranih vojn). Temu korpusu poveljuje takozvani Korpsführer, ki ga postavlja in odstavlja Führer. 4. Nationalsozialistisches Fliegerkorps, znan pod kratico NSFK (oddelki letalstva). Tudi ta formacija ima Korpsführer-ja, ki ga imenuje Führer. 5. Hitlerjugend, kratko HJ (mladina), ki jo vodi Reichsjugendführer. Za imenovanje ali odstavo letlega je tudi pristojen samo Führer. 6. Nationalsozialistischer Studentenbund (zveza dijaštva), Nationalsozialistischer Dozentenbund (zveza visokošolskih učiteljev) in Nationalsozialistische Frauenschaft (ženska zveza).

HRABRI SPODNJESTAJERCI

Za svoje junaško zadržanje na fronti so bili odlikovani:

Z odlikovanjem Eisernes Kreuz I. und II. Klasse Gefreiter Franz Vollmeier iz Ortsgruppe Zellnitz a. d. Drau.

Eisernes Kreuz II. Klasse so prejeli: Gefreiter Felix Simontsch iz Ortsgruppe Wintersdorf (Kreis Pettau); Sturmgenadier Vinzenz Krupak iz Heimbürga (Kreis Cilli); Gefreiter Karl Kosina iz Ortsgruppe Trifail-West (Kreis Trifail); Obergefreiter Marko Lowritsch in Soldat Johann Kelte iz Ortsgruppe Schober (Kreis Marburg-Land); Gefreiter Rudolf Krainz in Gefreiter Ernst Oder, oba iz Ortsgruppe Cilli Kötting; Gefreiter Johann Kopsche iz Ortsgruppe Maxau; Soldat Karl Pflanzler iz Ortsgruppe Kirchberg; Soldat Josef Paiek iz Adriansdorfa (Kaisersberg); Gefreiter Johann Struzl iz Wogreina; Gefreiter Josef Tuscheqq iz Drannberga (Treun); Gefreiter Oskar Schoster iz Ortsgruppe Friedau; Soldat Josef Kardinar iz Ortsgruppe Marburg-Drauweller; Jäger Albin Fidler iz Ortsgruppe Cilli-Forstwald; Soldat Albin Sdolschek in Soldat Konrad Kotschan iz Ortsgruppe Cilli-Kötting; Soldat Franz Sonderschnik in Fritz Tschater iz Cilli-Schloßberg; Gefreiter Stanislaus Kos iz Ortsgruppe Rohitsch-Sauerbrunn; Gefreiter Wilhelm Blasinschek iz Ortsgruppe Rabensberg; Gefreiter Rafael Grabner, Gefreiter Anton Kummer in Obergenadier Rudolf Polak iz Ortsgruppe Pakenstein; Gefreiter Max Kaitna iz Trifail-Loke; Soldat Franz Turk iz Ortsgruppe Windischlandsberg; Gefreiter Franz Gaberz iz Stattenberga (Ortsgruppe Maxau); Gefreiter Johann Pototschnik iz Treun (Kreis Pettau);

Kriegsverdienstkreuz II. Klasse mit den Schwertern je dobil Gefreiter Stefan Roßmann.

* Druga številka vojaškega lista »Steirerland«, izdaja za Spodnjo Štajersko. Te dni je izšla druga številka vojaškega lista »Steirerland«, izdaja za Spodnjo Štajersko. Bogata vsebina se ujema s prikupno obliko. Glavni prispevek je napisal prof. Franz Basch, ki vodi čitatelja na sprehodu skozi stare ulice Marburg-a. Na poljuden in zanimiv način uvaja pisec razprava čitatelja v razvoj starega mesta. Vodja Führungsamta-a II. vrednoti v posebnem članku storitve in zadržanje spodnještajerskih vojakov. Uredništvo je izbralo zelo skrbno razne vesti, ki nudijo vojakom na fronti in drugod lep vpogled v dogajanje v njih ožji domovini. Slika lista zaokrožujejo sportni del, praktični nasveti, smešnice in zanimive povesti znanih pisateljev.

Otroci so staršem in narodom v srečo, veselje in napredek

Starši, ki gojijo in vzgojujejo otroke, imajo, že predno je njihov otročiček zagledal luč sveta, vse polno skrbi za bližajoči se porod. Treba je pripravljati marsikaj za sprejem in začetno življenjsko dobo novorojenčka, da se ne omenja še stroškov, ki jih tak paglavček lahko povzroča že, ko se še nahaja pod materinim srcem. Nepopisno je delo, ki ga mora opravljati mati novorojenčka od ure rojstva pa do dneva, ko dete začne hoditi. Cele knjige bi se lahko napisale o delu, storitvah in trudu, ki ga opravi mati, če se res briha in muči, da pride njegov otrok na noče.

Razen naravnih in normalnih težav, ki jih povzročajo prvi razvoj dojenčka, so izredni primeri otroških bolezni, pa naj si gre samo za preprečevanje, da ne govorimo še o zdravljenju istih, za roditelje najbolj občutni. Zato pa more samo mati, ki v globini svojega srca čuti in se zaveda, da je otrok, ki ga je rodila, njeno najbližje in najdražje živo bitje, opraviti vse težave okrog vzgoje, vsa dela okrog nege itd. tako, da so za otročiča pravilno in v redu. Najdejo se matere, ki dobesedno vsaj prvo leto otroškega življenja vse svoje sile posvetijo samo neqi, vzgoji, čuvanju in kratkočasenju svojega otroka. Neprestano ga vozijo v vozičku, zibajo v zibelkah, nosijo na rokah, čuvajo na krilu itd.; pri vsem tem se pa res materinsko pogovarjajo z njim, da ga na ta način kratkočasijo in učijo govoriti. Vsak napredek v vedenju otroka jih razveseljuje in vzpodbuja. Čim otrok začne razločevati mater od drugih oseb, je njena materinska sreča narasla, kakor ji sreča in zadovoljstvo raste z vsakim razvojnim napredkom, ki ga opazi na svojem malčku.

Otroci so roditeljem v veselje in srečo. V srečo in veselje so jim, dokler živijo. Dokler je dete drobno in malo, ima svoje privlačnosti, ko pa postane večje, je ljubezen med starši in otroci ista, če ne še večja, posebno, kadar pridejo otroci do pameti in znajo starše bolj ceniti. Kjer so otroci, tam je naravna vez med starši, ki v mnogih slučajih, ako pride do nesoglasja, ki bi razdrlo zakonsko zvezo in družinsko srečo, tvori most in zvezo, po katerih se zravnao nesporazumi, ki bi sicer lahko odvojili in ločili zakonca, jih pahnili v nepotrebne nadloge in težave, otroke pa spravili ob družinsko življenje.

Imeti otroke, se pravi prav za prav zavedati se, zakaj živimo in za koga delamo. Ljudje, ki imajo otroke, so navadno vedno bolj delavni, štedljivi in podvzneti v svojih poklicih, ker imajo pred očmi vedno usodo svojih otrok, za katere skrbiijo in katerim bi radi preskrbeli lepo bodočnost, da bi se jim tudi, ko jih že ne bo več med živimi,

dobro godilo. Ljubezen do otrok je staršem v naravi. Pravijo, da živimo do neke meje po smrti v naših otrokah naprej. Naši otroci so naša kri in naše meso. Kakor je vsaka žival polna ljubezni do svojega naraščaja, tako je narava človeku dala nagon, da si želi naraščaja in da ga ljubi.

Zivljenje zakoncev, ki nimajo otrok, je veliko bolj prazno in brez veselja. Vse, kar smo lepega popisali o sreči in radosti staršev, primanjkuje ljudem, ki ne poznajo materinske ali očetovske sreče. V življenju jih večkrat srečamo in mnogo jih je, ke te svoje boli ne prikrivajo. Še bolj grenko občutijo pomanjkanje naraščaja tisti ostareli zakonci, ki so morebiti sami do neke meje pomagali, da niso postali srečni očetje in zadovoljne matere. Ljudje v gotovi starosti čisto iz naravnih razlogov pastanejo otožni in toži se jim po sreči, za katero so bili prikrajšani, ker so ostali

brez otrok. Narava je pač ustvarila moškega in žensko, da skrbita za človeški naraščaj. Zato ni samo grešno, temveč tudi proti naravi in v nasprotju s človeštvom, če se namenoma preprečuje naravi vršiti njene najsvetejše naloge in dolžnosti. Logično in menda do neke meje tudi pravično pa je, da ljudje, ki v mladosti zavestno in namenoma grešijo zoper ta sveti zakon narave, trpijo v starosti na otožnosti, osamelosti in grenkobaah svojih lastnih očitkov. Saj vemo, da so ostarelim staršem otroci v onemoglosti in boleznih najlepša in najboljša pomoč, doživelim roditeljem, ki zapuščajo življenje in svet, pa ob zadnji uri najsrečnejša in najprijetnejša tolažba in uteha.

Narodi, ki imajo veliko število otrok, so narodi napredka, narodi moči in bodočnosti. Ljudstva, ki imajo od leta do leta večje število zibelk ali otroških vozičkov, kakor pa številke grobov, so ljudstva, ki se jim dobro godi. Taka ljudstva se širijo in večajo v vsakem oziru, postanejo velika in močna ter se jim tudi ni bati, da ob njih zaslužijo, pohodijo in pomandrali drugi narodi. Takšen narod je seveda v prvi vrsti nemški narod, v katerega usodno skupnost spadamo tudi mi.

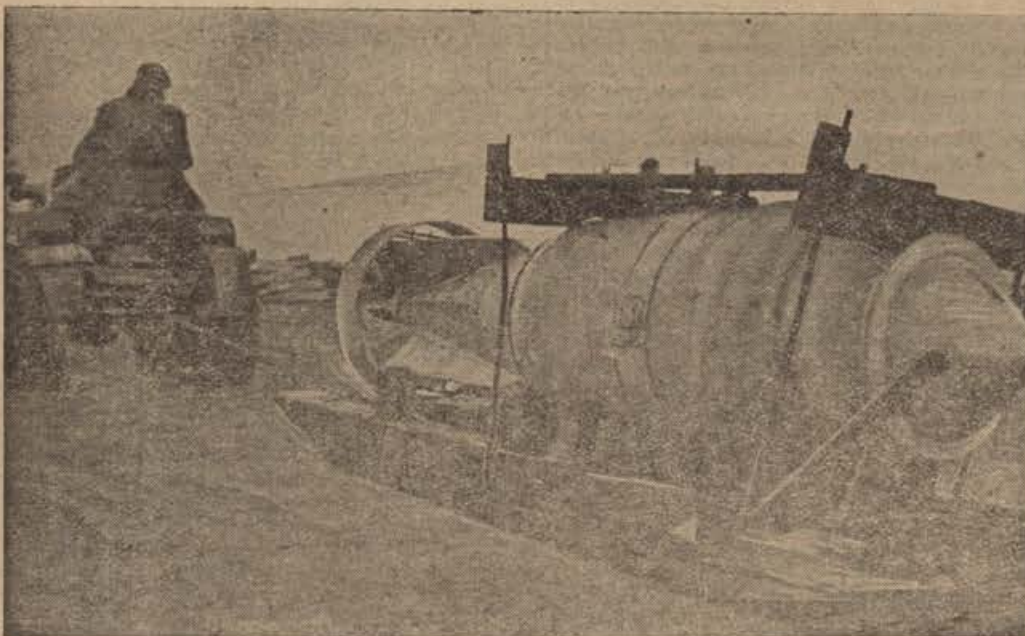
Vsako delo je ceniti in spoštovati

V liberalistično upravljanih državah so ljudstva delala in še delajo v največji meri za koristi in interese podjetnikov ali kapitalistov, ki so se večinoma in se še danes rekrutirajo iz židovstva. Do dohoda nacionalsocializma na oblast, je bilo seveda v Nemčiji isto, danes je pa to seveda že davno vse drugače. Nekdaj je bilo pri nas delo nekaj, kar je splošnost smatrala do neke meje za ponižajoče, kar velja predvsem za ročno delo in marsikaj je mislil in čutil, da je delo celo nekaj kakor nekakšna kazen, ker je bil predvsem ročni delavec tista revna para, ki ga ni nikdo cenil in upošteval, akoravno je ravno on z žulji svojih rok ustvarjal največ dobrin za človeške potrebe. Danes je pa v Veliki Nemčiji delo nekaj častnega. Nacionalsocializem ceni in spoštuje vsako, tudi najbolj težko in umazano ročno delo najmanj tako, kakor ceni delo razumnikov, ki ga opravljajo z močnimi svojih pridno delujočih glav. Kdo se ne spominja še tistih časov, ko so tudi na Spodnjem Štajerskem učitelji in profesorji svojim učencem, če jim na kako vprašanje niso znali primerno odgovoriti, grozili rekoč, da postanejo pač nekoč cestni pometaji, hlapci, kopači itd., ker se nočejo učiti, da bi postali kaj »boljšega«. Ti časi so po zaslugi razvoja in uvedbe nacionalsocialističnega reda za nami in jih gotovo nikdo ne želi več nazaj.

Nacionalsocializem se dobro zaveda, da je človeški družbi ravno tako potreben zidar, cestni po-

metač in ovčji pastir, kakor potrebuje zdravnika za zdravljenje ljudi ter mesarja in prekajevalca za klanje živine in predelovanje mesa za ljudsko prehrano. Mi vemo, da se mora graditi hiše, izdelovati oblačila in obuvala, pridelovati prehranjevalna sredstva itd. in da so nam v to svrhu potrebni razni poklici. Molzec molze krave, čevljar krpa čevlje, krojač izdeluje obleke, nožar nam skrbi za nože itd. In ker je danes življenje brez teh potrebščin nemogoče, je jasno, da so vsi poklici, ki jih poznamo, važni in potrebni. Kakor potrebujemo kemika, tako rabimo rudarja, profesorja in policijskega uradnika, z eno besedo, mnogostranska ureditev človeškega življenja je rodila in napravila potrebo po vseh ročnih in duhovnih delih, ki jih pozna človeštvo. Zato je pa naravnost krivično gledanje plutokratskega svetovnega nazora v ročnem delu nekaj manj vrednega in necenjenega. Mislimi, da je deklica, ki sedi v pisarni pri pisalnem stroju veliko bolj imenitna in važna, kakor kakšna dobra in spretna kuharica, ki pripravlja in kuha hrano za tristo ljudi v kakšni javni menzi, je bilo in ostane napakno. Danes je pojmovanje o ročnem in duhovnem ali pisarniškem delu izravnano na eno in isto črto in to je prav. Kdo bo ugovarjal, da je od dela umazan dimnikar, kovač, klepar, rudar itd. manj vreden človek kakor pa brivski pomočnik, poštna uradnica, telefonistinja, rudarski ravnatelj, gradbeni inženjer itd.? Saj so vsi ti poklici potrebni in živijo eden od drugega in se na ta način izpolnjuje življenje ljudske skupnosti.

»Delo časti ženo in moža.« Tako je dejal Adolf Hitler. Zato pa nacionalsocializem ne ceni dela samo v besedah, temveč tudi v dejanju. Merde in plače so pod nacionalsocializmom v Nemčiji gotovo znatno višje, delovne razmere pa boljše, kakor je to bilo nekoč in kakor jih imajo delavci in nameščenci po liberalno vladanih državah. Zato so pa tudi storitve nemškega delavstva na višji stopnji kakor kjer koli drugod in kakor še nikdar prej v Nemčiji. Človek, ki ga njegovo poklicno delo zadovolji, v katerem prebije večino svojega življenja, veliko lažje krmari tudi ostali del svoje življenjske ladje. Vsak uvideven človek vé, da ni vsak človek za vsako delo in da igra pri tem nadarjenost tudi svojo vlogo. Nacionalsocializem si prizadeva, kolikor je to z ozirom na vojno stanje mogoče, postaviti delovne sile rok in uma tja, kamor po svoji sposobnosti in nadarjenosti najboljše spadajo. Tudi to je ogromne vrednosti in velik napredek za človeštvo, ki se bo pokazal šele po letih. Omočutil študij, izobrazbo in pripravo za izkoriščanje prirojene nadarjenosti brez ozira na premoženjske razmere vsem in vsakemu pravilno, bo prineslo delovne sile duha in ročnega dela, ki bodo z veseljem in navdušenjem delovali v svojo in v korist skupnosti. Na tej poti so v zadnjih enajstih letih v Nemčiji načeti prvi veliki koraki, ki bodo v bodoče zboljšali vso ročno in duhovno delovanje, delavcem obeh vrst in ljudski skupnosti pa prinesli boljše bodočnost.

Schwere Brocken werden zum Flugplatz geschafft.

Ständig greifen unsere Kampffliegerverbände die Stellungen und Ausladungen des Feindes im Landekopf Nettuno an und fügen ihm schwerste Verluste zu. — Wieder soll ein Verband gegen den Feind starten. Das Bodenpersonal schafft besonders schwere Brocken heran. — PK-Kriegsbericht Brüninq (Sch).

Širite Štajerskega Gospodarja!

Bilder aus dem Kriegsgeschehen

Flakmunition wird gesäubert.
In der Nacht hatte die leichte Flak reichlich zu tun. Die Magazine wurden leergeschossen. Nun müssen sie wieder aufgefüllt werden. Sorgfältig wischt der Kanonier jedes einzelne Geschöß mit einem Ollappen ab, denn schon ein Sandkorn könnte eine Ladehemmung verursachen.

PK-Kriegsberichter Boger (Sch).

POLITICNI DROBIŽ

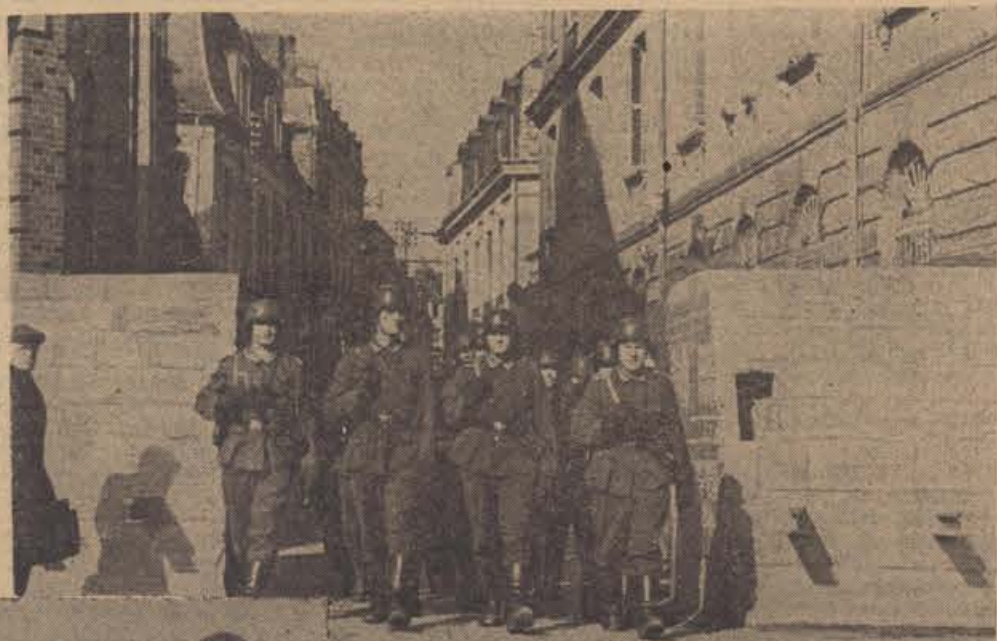
□ **Uničevanje izdajalcev.** Italijanski tisk je nedavno poročal o aretaciji predsednika znane italijanske industrije umetne svile »Suia Viscosa«, Franco Marinotti-ja in inženerja Guido Doneganija-predsednika italijanskega koncerna kemične industrije »Montecatini«, ker sta bila soudeležena v znani Badoqlijevi izdaji. Ugotovili so, da je italijanska plutokracija, ki je kot lastnik industrije in gospodarstva vlekla dobiček iz vojne, s svojim kapitalom financirala in podpirala Badoqlijevo izdajo. Kakor znano, je nekaj teh plitčev svoje velenje že plačalo s svojimi glavami, ravnokar aretirana kapitalista pa čakata na leto usodo.

□ **Angleži protežirajo Negrina.** Londonski levčarski tednik »News Statesman and Nation« zahteva sestavo »svobodne španske vlade« v Angliji. List je mnenja, da je napočil sedaj trenutek, ko se morajo demokratične sile resno poboriti za

Einsatzbereit gegen die Invasion.
Ungeheure Mengen von Munition jeder Art liegen an der Westfront Europas bereit, um die Anglo-Amerikaner bei einem Invasionsversuch entsprechend zu empfangen. — Blick in ein Lager von Kartuschen für Flakgeschütze.
PK-Kriegsber. Dietrich (Sch).

Für jeden Angriff gerüstet.
Die Grenadiere der einzelnen Stützpunkte an der Kanalküste sind für jeden Angriff gerüstet. — Unsere Aufnahme zeigt eine Stützpunktbesatzung, die durch die mit Panzern gepöckelten Straßen einer französischen Hafenstadt zu einer Übung marschiert.
PK-Kriegsber. Müller (Sch).

Ein Gefechtsstand an der Nettunofront.
In vorderster Linie besprechen die Kommandeure am »Kartentisch« mit ihren Offizieren die Lage.
PK-Kriegsber. Beuschel (Sch).

Starker Schneefall ist über das Rollfeld einer Zerstörerstaffel niedergegangen.
Um den Start der Maschinen zu erleichtern, helfen sich die Flieger und das Bodenpersonal dadurch, daß sie eine »Startbahn« über das Rollfeld trampeln.
PK-Kriegsber. Kratochwill (Sch).

Ein KLW-Lager besichtigt ein Minensuchboot.
In einem kleinen Hafen, in dem ein KLW-Lager Unterkunft fand, ist ein deutsches Minensuchboot vor Anker gegangen.
PK-Kriegsberichter Kratochwill (Sch).

Seenotfall im Planquadrat X.
Der Flugzeugführer eines Großflugbootes vom Muster Do 24 hat Bereitschaftsdienst. Der Fernsprecher klingelt und unterbricht die Ruhe der in der warmen Mittelmeersonne liegenden Besatzung — »Seenotfall« ruft der Oberfeldwebel seiner Besatzung zu, und in wenigen Sekunden erfolgt der Start seiner Maschine.
PK-Kriegsberichter Apfel (Sch).

reißt spanische Vorfälle. »S« staltische zavezni-koy gledano, Franco in Falanga ne bi smela biti več dalje na oblasti, kajti Franco nikakor ne kaže volje, da bi se sam spremenil. Franco stoji in pade s Hitler-jem. Vlada pripada v Angliji bivajočemu Negrinu. Negrin, tako zaključuje omenjeni list svoja izvajanja, je za Anglijo s praktičnega vidika edini človek, ki prihaja v poštev za vodstvo španske demokracije.

□ **Angleška sodba o hrabrosti nemških vojakov.**
Preko Ženeve poročajo: Angleški tednik »Sphère« piše, da hrabrosti nemških vojakov v tej vojni nima primere v zgodovini. Tudi morala nemških vojakov je nezlomljena. Nemčija poseduje še ogromne strateške rezerve. Temu nasproti pa padajo smisel, edinstvo, hrabrost in disciplina na angleški strani vedno bolj in bolj.

□ **Pokrajinske in občinske volitve na Japonskem odgodene.**
Japonski državni zbor se je sestel v sredo k zaključni seji. Vlada je ob tej priliki predložila parlamentu sklep, ki predvideva odgoditev pokrajinskih in občinskih volitev za leto dni. Te volitve se bodo vršile šele septembra 1945.

Flankenstöße der Schirmjäger als Ueberraschungsmoment

Von Kriegsberichter Heinz Schnabel.

PK. Aus den rohen Stämmen geschälter, behaarter Waldbäume ist die Hütte gefügt. Draußen im Vorraum sieht man in sauberer Reihe aufgestellt die »Bretter« und Schistöcke. Dies ist der erste Eindruck im Bereich der Schijäger. Es fällt nicht schwer, sich die landschaftliche Umgebung solcher Hütte vorzustellen: Azurhimmel über leuchtenden Firnen, weiße Majestät aufsteigender Bergriesen, Gipfel, Hörner und Kuppen, die wie Edelsteine glänzen und sprühen, Zaubervälder aus hohen Tannen und dunkelvioletten Schatten in den Tälern. Allein, wenige Schritte aus der Tür schon lassen die schöne Täuschung zerrinnen. Es bleibt nichts weiter als ein Dorf mit grauen Holzhäusern und Ziehbrunnen unter fliehendem Gewölk, durch das sich vergeblich die Silberseibe des Mondes zu drängen sucht. Das Dorf ist wie hundert und tausend andere im Osten auch und des Land ist flach gleich einer Tafel. Nur an dem rechten Strom der es ungezügelt breit und mit vielen Armen und Rinnen durchfließt, eheben sich zuweißen Uferbänke von mäßiger Höhe

Sportliche Meister unter der Truppe.

Dennoch sind die Schijäger, diese neue Spezialtruppe der deutschen Infanterie, gerade hier in »ihrem« Gelände. Es gibt keine eausenden Abfahrten, keine kühnen Sprünge von natürlichen Schanzen. Aber unter Verzicht auf alles entbehrliche Gepäck bilden die Jäger im Anorak, dem mittelartigen, imprägnierten und mit vielen Taschen versehenen Oberteil ihres Sturmanzuges, in der weiten Ebene des Ostens eine schnell bewegliche und im höchsten Grade geländegängige Kampfeinheit. Sie tragen die grüne Waffenfarbe und als Abzeichen an der Feldmütze drei Eichenblätter, von einem Schneeschuh durchkreuzt. Die ihr angehörende Offiziere und Mannschaften stammen aus allen deutschen Gauen, aus den Alpengebieten ebenso wie aus Schleswig-Holstein, aus der Mitte des Reiches wie aus Westdeutschland und Ostpreußen. Viele Schiläufer von Rennklasse und mit sportlichen Meistertiteln sind unter ihnen.

Über der Kampfesweise der Schijäger steht jener Leitspruch, den wir aus dem Munde ihres Kommandeurs hören: »Gute Tarnung spart Blut und gewährleistet Überraschung.« Sie haben in dem Sumpfgelände, durch das sich ihr Abschnitt zieht, den Feind bisher immer noch weit vor der eigentlichen HKL gestellt und ihn überall

dort geschlagen, wo er sich an ihre Stellungen heranzuschleichen versuchte. »Jägermäßig« pirschten sie sich vor, umgingen ihn und vernichteten seine Stoßtruppen. Eskadronen sowjetischer Kavallerie wurden abgefangen und aufgerieben und ließen teilweise ihre sämtlichen Waffen in den Händen der Schijäger. Nicht nur das, — sie stießen mit schnellgleitenden Abteilungen zwischen den feindlichen Stützpunkten hindurch bis zu rückwärtigen Verbindungs- und Versorgungsstraßen der Bolschewisten vor und verminten sie gründlich. Sie griffen den Feind in seinem Hinterland an und setzten die Sowjetarmisten so in Bestürzung und Verwirrung, daß sie oft völlig planlos schoosen und ihre Handgranaten schon auf 250 Meter Entfernung warfen. Einmal überrumpelten sie eine Kolonne feindlicher Essenträger, die ihre Kanister im Stich ließen und Hals über Kopf in alle Himmelsrichtungen flohen. Ein andermal »griffen« sie sich einen Troßführer vom Bock, der mörderisch schreiend den Leibhaftigen vor sich zu haben glaubte.

Hunde-Kajaks transportieren Munition.

Wir begegnen Hunde-Kajak, kleinen kahnförmigen Schlitten, die von zwei hintereinander gespannten Schäferhunden gezogen werden. Sie transportieren Munition und bringen eigene Ver-

wundete aus dem Vaterland zurück, das sich weiß im Dunst des Horizonts verliert. Eine Gruppe von Jägern gleitet feindwärts durch das Gelände. Zwischen den niedrigen Föhren, deren Zweige tief unter der Last des Schnees herabhängen, sind sie auch aus der Nähe nur mit Mühe zu bemerken, so vollkommen haben sie sich bis auf die mit Tarnfarbe gestrichenen Waffen der winterlichen Natur angepaßt. Man könnte meinen, sich in polarer Region zu befinden. Doch hat dieser für den Osten anormal milde Winter die Schijäger sich bisher nur kurze Zeit in ihrem eigentlichen Element bewegen lassen. Es gab Wochen, in denen sich mit Selbstironie als »Schlammjäger« bezeichnet und doch zugleich stolz auf diesen Titel waren, da sie gerade in Sumpf, Wasser und Morast ihre glänzendste Bewährungsprobe ablekten.

Einsatz während der Schlammperiode.

Die Umstellung war bei der sorgsamsten Vorbereitung ihres Einsatzes, die sie für alle Möglichkeiten gerüstet sein läßt, kein Problem. Auch in dem immer grundloser werdenden Gelände, das bald von kleinen Seen und tiefen Wassergräben durchzogen war, bewiesen sie sich als beweglich genug, um dem Feinde katastrophale Überraschungen zu bereiten. Auf breiter Front angetreten, erzwangen sie an mehreren Stellen tiefe

Durchbrüche durch die sowjetischen Stellungen. Die Schwierigkeiten waren dabei allerdings unvorstellbar. Pferde versanken im Sumpf und erstickten. Die Jäger wateten stellenweise bis zur Brust durch eisiges Wasser, gingen manchmal verzweifelt nach Halt suchend, im Moor unter und konnten sich nur mit Hilfe der Kameraden retten. Zehn Kilometer und mehr kämpften sie sich weiter, bis zur Haut durchnäßt und nur für Stunden im Biwak schlafend. Aber ihre Haltung und Stimmung war so, wie es nun auf einem der ersten Ruhmesblätter in den Annalen ihres Regiments geschrieben steht: »Junge Soldaten, die bis vor kurzem die Härte der Kämpfe im Osten nur aus Erzählungen, aus Wochenschau und Presse kannten, standen um 8.40 Uhr auf und stürmten mit Hurrah die Ortschaft O. Sie sahen nur Sieg und den fliehenden Feind.«

„Das Eismeer — Grab vieler USA.-Seelente“

Von Kriegsberichter Martin Jank PK
NSK »Schickt uns Flugzeuge, Panzer, Waffen, Verbandzeug — sonst halten wir nicht durch!« So ungefähr mußte Stalin in Teheran befohlen haben; denn nach langer Pause fahren wieder Ge-

leitzüge nach Murmansk. Unter starkem Schutz von Zerstörern, Korvetten und größeren Einheiten drücken sich amerikanische Libertyschiffe hart am Rande des Treibeises, möglichst weit außerhalb der Reichweite unserer Luftwaffe und Seestreitkräfte durch Nordmeer und Barentsee. Wie aber die Libertyschiffe zu Särge der »Freiheit« wurden, geht aus dem Bericht eines U-Boot-Kommandanten hervor, der hervorragenden Anteil an den Versenkungen eines Murmansk-Geleitendes hatte, von dem 51.000 BRT hauptsächlich durch Eismeerboote versenkt worden sind.

»Ich ärgerte mich schon, daß ich nicht an den Geleitzug herankam. Aber er war gepöckelt mit Zerstörern, die einen Vollquertel um die fetten Dampfer bildeten. Aus Freisprüchen ging hervor, daß mehrere meiner Kameraden schon zum Schuß gekommen waren. Es hatte gerumbst ich mußte einmal vor anlaufenden Zerstörern auf Tiefe gehen. Dabei mußte ich mithinhören, wie das Schraubengeräusch direkt über uns hinwegging. Bald darauf hörte ich zwei Detonationen, später noch eine. Mein IWO vernahm feines Gluckern. Da mußte was umgefallen sein. Das hat sich nämlich bestätigt. Ich tauchte gleich hinter dem Geleitzug wieder auf!

Plötzlich kamen gar nicht weit ab drei Fahrzeuge in Sicht. Es schienen Sicherungsfahrzeuge

zu sein, anscheinend ein Kreuzer und zwei Zerstörer. Also eine Suchgruppe, die rasch näher kam. Ich handelte: Schußposition, auf Sehrohrtiefe getaucht, schoß ich ihnen zwei Aale entgegen! Obwohl die Gruppe schnell näher kam, blieb ich noch oben. Ich wollte nicht nur raten, daß ich einen Zerstörer versenkt hatte, sondern es mir ansehen. Da, eine gewaltige Detonation, die sich auch dem Boot mitteilte. Aber ehe es bummte, ein eigenartiges Schauspiel: einer der Zerstörer hob sich plötzlich aus der See, wie von ihr ausgespien, von einer starken Faust hochgeschleudert, dann sank das Achterschiff zurück, und erst als sich der Rumpf schon vollsoff, hörten wir die Detonation. Die Sekunden vergingen nun viel schneller als die zwischen Schuß und Treffer: sie rasten dahin. Einen Wimperschlag lang schien das Wrack noch an der Back hängenzubleiben, dann riß wohl die schwere Maschinenanlage alles mit in die Tiefe.

Von der ganzen Besatzung sehen wir nicht einen einzigen auf dem Wasser treiben. Der Kreuzer zackte darauf sofort mit hoher Fahrt ab, während der zweite Zerstörer uns anließ, wohl von der Aussichtlosigkeit hier noch zu retten und zu bergen, überzeugt, und ließ seine Wasserbomben in unangenehmer Nähe fallen. Ich versuchte abzudrehen, hörte, wie das Schraubengeräusch plötzlich weg war, und versuchte, mit List und Tücke dem üblen Krach und den lästigen Erschütterungen auszuweichen. Allein der Bursche hatte ziemliche Ausdauer. Aber einmal mußte er ja dem Geleit nachfahren.

Ich ging dann auch gleich mit höchster Fahrstufe hinterher. Ich wollte doch den Geleitzug noch einholen. Immerhin, ich freute mich, hatte ich doch einen Zerstörer zu den Fischen geschickt. Aber meine Kameraden hatten dickere Sachen geschossen, wie ich bald sah.

Ein Ausruckposten meldete einen dunklen Gegenstand, ganz nah. Wir fuhren in ein Wrackfeld, gingen mit der Fahrt herunter. Dann erlebten wir das Schlachtfeld Eismeer vielleicht eine Stunde nach dem Angriff unserer U-Boote. Da trieben von den Fahrzeugen gerissene Autoreifen, Kanister, Holzteile, leere Kutter, in die sich kein Seemann mehr hatte retten können, weil unsere Aale ihre Sache gründlich machten. Lachen von ausgelassenem Öl umfuhren wir hier und dort schwammen noch erstarrte Körper. Wir fuhren mit höchstfahrt weiter und kamen noch zweimal durch solche Felder. Das Grauen dieser Bilder erhöhte halb herausragende Liberty-Schiffe, die nicht ganz abgesehen, sondern auf einer Luftblase der Back noch schwimmfähig waren. Wahrscheinlich war ihnen das ganze Achterschiff mit der schweren Ladung einfach weggebrochen.

Auf einem Wrackteil sahen wir zwei völlig erschöpfte Seeleute treiben. Ich ließ sie herausziehen. Es dauerte eine ganze Zeit, bis sich einigermaßen ihre Erschöpfung löste. Was wir erfuhren, ergänzte das Bild, das wir uns von der Schifffahrt der sogenannten Alliierten machten. Die Nordmeerfahrt steht bei den Seeleuten der Feindseite nicht in hohem Ansehen. »Das Eismeer ist ein Grab vieler Seeleute«, sagt einer der Gefangenen. »Viele wollen gar nicht anmustern auf Liberty-Schiffen, aber danach geht es nicht. Man hat uns gezwungen, und wir müssen. Eine feine »Liberty«, denken manche von uns...«

Man hat ihnen auch nicht gesagt, daß die Fahrt nach Murmansk ging. Sie hätten sonst doch einen Weg gefunden, sich vor dem Auslaufen noch zu drücken; denn die Straße durch das Eismeer steht in schlechtem Ruf. Ich mußte lächeln. Nein, sie taten mir nicht ein bißchen leid. Sie haben sich diese »Liberty« selber geschaffen, wenn es ihnen freilich am Saug der »Freiheit« einfällt, daß sie doch nicht ganz richtig gebaut haben, so ist das eine gnäte, zu späte Erkenntnis. Das Eismeer ist ein schweigendes Seemannsgrab.

□ Vellte ameriške izgube. Ameriški tednik »Time« poroča: »Prvič v tej vojni so januarja 1944 dovolili novinarjem in foto-reporterjem dostop na krov bolniške ladje, ki se je vsidrala v neki vzhodni luk Zedinjenih držav. Je to bila »Acadia«, ki je pripeljala ranjence iz severne Afrike in iz Italije. List pripominja, da je bil po 7. septembru 1941 usmrčen ranjen ali ujet vsakih osem minut po en ameriški vojak ali mornar. To povprečno število se bo že moralo v najkrajšem času računati po sekundah

Tobak brez „Raucherkarte“, kako pridemo do njega?

Ze lansko leto smo — našim čitateljem-kadilcem na ljubo — objavili dve razpravi: eno o pravilnem spravljaju in sušenju tobakovega listja (»Tobak — nebeška travca...«, dne 7. avgusta 1943, št. 32), a drugo o kvašenju ali »bajcanju« tobaka (»Prede-lovanje tobaka za domačo uporabo«, dne 21. avgusta 1943, št. 34).

V omenjenih razpravah se gojenja tobakove rastline nismo dotikali, ker bi pač naš ljubi tobakarji ob onem času dana navodila že pozabili do spomladi, ko se tobak seje, oziroma sadi. Toda — obljubili smo, da ob primernem času opišemo tudi gojenje tobaka — in zdaj nas približajoča se pomlad sili, da dano obljubo izpolnimo, čeprav je bilo lažje obljubiti kot obljubo izvršiti. Zakaj?

Da bi mogli našim spoštovanim bralcem nuditi zares strokovno prvovrsten pouk o gojitvi tobaka, smo že jeseni pokupili vse znane knjige in razprave o gojitvi tobaka. Toda že pisatelj razprave o gojenju tobaka, ki smo jo najprej vzeli v roke, pričinja svoj spis z ostro pridigo tobakarjem:

»Nepela in nezdrava razvada, kateri se ljudje zasužnjujejo za celo življenje, okuženi navadno že v šolski dobi, povzročajo, da se na trgu pojavljajo proizvodi dvomljive uporabne vrednosti, in sili človeštvo, da na znatnih površinah najboljših tal prideluje namesto kóristnega žita rastline, ki so prav za prav škodljiv plevel.

Tobakarska strast, bodisi kadiška, njuharska ali žvečarska, zasužnjuje namreč človeka vprav tako, kot strast za uživanje morfije in drugih mamil, ali kot strast za uživanje alkohola pri pijan-cih: jemlje mu svobodo volje.

Nadalje je kajenje za človeka nenaravno dejanje, kajti pri tem silimo pljuča, ki bi morala slab zrak (CO₂) izločati, da namesto tega slab zrak vdihujejo, pomešan povrhu tega še s strupom.

Kadilci kažejo s kajenjem tudi, da nimajo prav nobenega drzabnega čuta, ker si ne pomišljajo, kvariti zrak ne samo sebi, marveč tudi drugim, ki so prisiljeni, biti z njimi v istem prostoru. Divji narodi, od katerih smo kajenje prevzeli, niso nikoli kadili v zaprtih prostorih, marveč samo na prostem, ter je pomenilo kajenje nekak slavnostni obred (spominimo se na pušenje »mirovne pipe« pri Indijancih!); zato so prvotno tudi nazivali tobak »herba santa«, to je »sveta rastlina«. V naših dneh pa so kadilci spremenili sveti obred pušenja na prostem v zastrupljanje sebe in nekadilcev, ki se gnetejo v zaprtih prostorih po ure in ure na kakšni seji, sestanku itd.; — vsi navzoči brez razlike morajo vdihavati tobakov dim, ki zastruplja

Der OKW-Bericht meldete: Starke Verbände der deutschen Luftwaffe griffen erneut London an. Deutsche Kampfflugzeuge im Angriff.

PK-Zeichnung Dudda (Atl-Sch).

pljuča, draži oči in grlo, povzročajo glavobol pri nekadilcih in podobno. Toda, kakor »sit lačnemu ne verjame«, tako tudi kadilec ne more verjeti nekadilcu, da mu je s tobakovim dimom zastrupljen zrak neprijeten. A nekadilec nima dosedaj še nobene možnosti, da bi se obvaroval neprostovoljnega zastrupljanja.

Tobak, ki zastruplja pljuča, je najboljši zaveznik jetike ali tuberkuloze: mnogi kadilci umrjejo na tej bolezni, še več pa nekadilcev, ki so morali, največkrat že kot otroci v zibelki, živeti v prostorih, zastrupljenih s tobakovim dimom. V stanovanjih z dvojnimi okni in pomanjkljivimi napravami za zračenje se škodljivi vpliv kajenja še posebno očitno kaže. Vsaj v prostorih, kjer biva družina, otroci, naj bi se kadilci vzdržali kajenja, da ne bi uresničevali reka: »Kadilec je sam svoj in svoje družine — morilec!«

Ko smo to čitali, smo morali reči: »Ne posebno prijetne, toda resnične in potrebne nauke deli pisatelj!« — Nato smo prebrali to razpravo do konca in smo se lotil naslednje. Toda tudi tu nas je čakalo razočaranje. Pisatelj te razprave pa je za uvod zapisal namreč tole, za kadilce nič kaj razveseljivo opozorilo:

»Da povemo takoj ob pričetku, ugotavljamo, da ne smejo imeti kadilci, ki hočejo kaditi tobak svojega lastnega pridelka, razvajenih jezikov in nosov, kajti ta tobak ne bo prav nič podoben po svojem okusu in vonju tobaku, kakor so ga bili navajeni od svojega tobaka za pipo ali od svoje navajene vrste cigar ali cigaret. Pomisliti je treba, da je v vsaki vrsti cigaretnega tobaka, ali cigare, ali tobaka za pipo, pomešanih mnogo vrst tobaka in da je razen tega ta tobak v tovarnah na umeten način predelan ali »bajcan«. To mešanje in tako prede-lovanje tobaka je samopridelovalcu seveda nemoogoče. Zato ima tobak lastnega pridelka svoj lasten, poseben vonj in okus. Seveda se ga kadilec, ki ne more živeti zgolj ob »Raucherkartis«, hočeš-nočeš privadi.«

To priznanje nas je tako potrla, da smo hoteli napraviti križ čez razpravo o gojitvi tobaka, češ: Tobak je po besedah prvega strokovnjaka sploh škodljiv, a drugi strokovnjak trdi, da doma pridelan tobak niti kadilec samim ne bo všeč... Vendar smo se potrudili in čitali dalje. Toda, glej smolo! Ta drugi strokovnjak je trdil vse ravno nasprotno, kakor pa je stalo v navodilu prvega strokovnjaka: Medtem je prvi svetoval, da moramo sejati tobak v zabojučke ter po dvakrat presajati, preden ga presadimo na stalno mesto, je drugi mnenja, da tako ravnanje škoduje kakovosti tobaka ter da je zato bolje, sejati tobak naravnost na plano; — medtem ko je prvi priporočal, zalivati tobačne rastline z gnojnico, da se hitreje razvijejo, je drugi svaril: »Tobak zalivati z gnojnico ali s stranišnico Boq ne daš, kajti to dela tobak oster in žočel.« Prvi strokovnjak je mnenja, da je treba tobačni rastlini porezati vrhove, ko je razvila določeno število listov, a drugi to spet odsvetuje. Itd., itd.

Kaj je torej prav? Trli smo si glavo, prečitali še razpravo tretjega, četrtega, petega, šestega in sedmega pisatelja — toda s tem ni bilo nič pomagano, zakaj pisatelj začenja mnenje prvega, ostali pa naziranje drugega strokovnjaka — pač menda po tem, od katerega so svoje razprave prepisali.

Odločili smo se nazadnje takole: Napisali bomo za naše čitatelje kratko navodilo za sajenje in gojitev tobaka, posneto po naukih vseh sedmih strokovnjakov. V kolikor se posamezni pisatelji ne strinjajo, bomo na to opozorili. Koqar zanima, naj poskuša na vse načine in bo lahko sam spoznal, kaj je boljše.

1. Vrste in sorte tabaka.

Tobakova rastlina je sorodna krompirju in je tudi doma tam, odkoder smo dobili krompir, to je v Ameriki. Toda prav tako, kot krompirja ni samo ena sama sorta, marveč na tisoče, tako je tudi tobaka nešteto vrst sort in zvrsti. V glavnem pa lahko vendar vse tobakove sorte uvrstimo v dve veliki skupini, ki so: 1. Pravi tobak (latinski: Nicotiana tabacum) in 2. Kmečki tobak (latinski: Nicotiana rustica).

1. Pravi tobak ima cvetove rožnate ali celo rdeče barve. Ta tobak je glede podnebja bolj občutljiv, zahteva tudi skrbnejšo nego, daje pa seveda tobak finejše kakovosti, ki ga uporabljajo za naravno smok in cigaret boljših vrst.

UMNI KMETOVALEC

REZ V VINOGRADU

2. Kmečki tobak ima cvetove rumene barve, je bolj močne rasti in manj občutljiv glede na podnebje, zemljo in obdelavo. Seveda pa je pridelek tega tobaka slabjšega okusa in vonja, čeprav vsebuje več nikotina, kot pravi tobak. Pridelek kmečkoga tobaka se uporablja predvsem za tobak za pipo, tobak za žvečenje, tobak za njuhanje in za izdelavo tobanih ekstraktov za pokončevanje škodljivcev.

Od obeh skupin poznamo nešteto sort; toda tudi tobak ene in iste sorte se v svoji kakovosti zelo razlikuje, ker vpliva na kakovost tobaka predvsem podnebje in zemlja, kjer je bil pridelan, — prav tako kot je vino ene in iste sorte, pridelano v raznih deželah in legah, prav različne kakovosti.

Ni torej vseeno, od kake tobakove sorte seme posejemo, in ni vseeno, v kako lego in kako zemljo to seme posejemo, da, — ni vseeno niti to, kako zemljo za tobak pripravimo, kako tobaku gnojimo, in kako ga oskrbujemo. Vse to vpliva prav občutno na kakovost pridelka.

2. Kaj vse določa kakovost tobaknega pridelka.

Tole poglavje nam bo najtežje napisati. Strokovnjaki namreč, katerih razprave so nam služile za podlago našemu pisanju, navajajo v svojih knjigah brezkončne razpredelice in številke, za koliko tisočink odstotka je vsebovali ta ali ona sorta tobaka, posejana v tej ali v oni deželi, te ali te snovi več ali manj, ko smo tobaku gnojili in ga gojili na ta ali na oni način.

Praktični tobakar, ki bi rad nasadil svojih 200 tobačnih rastlin, (več jih itak ne sme, in še te mora prijaviti na občinskem uradu!) seveda nima za kaj rabiti teh natančnih izsledkov. Dobro pa je, če ve vsaj najvažnejše o tem, kaj določa tobaku okus in kakovost. Torej čisto na kratko:

Skraja so mislili, da je kakovost tobaka odvisna od količine strupa »nikotina«. To pa ne drži danes več. Vzgojili so namreč sorte tobaka, ki nikotina več ne vsebujejo, pa so vendarle finega vonja in tudi — škodljive, seveda ne v toliko, kot sorte, ki vsebujejo veliko nikotina, nekatere celo do 8%, medtem ko ga je v dobrem havanskem tobaku komaj $\frac{1}{4}$ odstotka. Količina v tobaku vsebovanega nikotina ni odvisna samo od sorte, marveč tudi od starosti listja in njegove lege: starejše listje vsebuje več nikotina kot mlado, zgornji listi več kot prizemni.

Če lahko trdimo, da zavisi »moč« tobaka, to je, njegovo omamno delovanje na živce, od količine nikotina, lahko rečemo, da določajo tobaku vonj in okus predvsem druge sestavine. Od teh so najvažnejše beljakovine. Čim manj beljakovin vsebuje tobak, tem boljša je njegova kakovost, njegov vonj in okus, kajti beljakovine povzročajo neugoden vonj in oster dim tobaka pri kajenju. Iz tega vzroka je nepreporočljivo, tobaku gnojiti z dušičnatimi gnojili, oziroma, pridelovati ga na preveč gnojni ali na preveč rodovitni zemlji. Tudi odščipanje vršičkov povečuje količino beljakovin v tobačnem listju.

Za okus in vonj tobaka so velike važnosti škrobne in sladkorne sestavine; tobak je tem boljši, čimveč jih vsebuje. Razen tega so za kakovost tobaka važne kisline; v tobaku jih najdemo zastopane v raznih vrstah in količinah.

Se bolj važno za kakovost tobaka je, koliko in kakšnih hlapnih olj vsebuje tobak, kajti vonj tobaka povzroča predvsem hlapna olja in pa različni alkoholi, ki jih tudi tobak mnogo vsebuje v svojem listju. Pa ne samo to: v tobačnem listju se nahajajo tudi različne dišeče snovi, ki izredno močno vplivajo na vonj tobaka (spomnimo se na cerkveno kadilo, ki je tudi neke vrste smolali); snovi raznih vrst je v tobaku do 8%!

Prav tako niso brez vpliva na kakovost, vonj in okus tobaka snovi, ki sestavljajo pepel pri tobaku. Na te snovi pa v prvi vrsti vpliva kakovost tal in način gnojenja. Veliko kalija v pepelu povzroča, da tobak lepo gorit (tli) in daje lep svetel pepel; a če je v pepelu mnogo fosforja, je pepel črn in tobak ne tli, marveč rad hitro ugaša. To pa ni brez vpliva na kakovost tobaka, kajti vonj in okus tobaka je odvisen tudi od hitrosti, s katero izgoreva: čimbolj počasni izgoreva tobak, čimveč in čimdalje se nahaja v stanju zogljenitve (rdeče žareč ogelji), tem več vonjavih snovi se stvarja.

Iz povedanega vidimo, da kakovost tobaka zavisi od nebroj činiteljev. Našteli smo le najvažnejše od njih, ki vplivajo na kakovost tobakovega pridelka do časa, ko ga oberemo. O nadaljnjih, enako važnih činiteljih, ki vplivajo na kakovost pridelka za časa spraviljanja, sušenja in predelovanja pa smo govorili že v prvih dveh sestavkih. (Dalje prihodnjič)

Čim je ponehal mraz, se prične pri vinski trti osmolično potovanje soka od koncev korenin do poslednjega očesa in s tem je podan pravi trenutek za rez. Prepozna rez slabi trse. Mlade nasade je treba rano in najprej rezati. Lahko se jih reže tudi v pozni jeseni, vendar jih je treba v tem slučaju radi možnega mraza obsuti z zemljo, da jih na ta način obvarujemo tudi pred zajci. Meseca maja, ko je nevarnost mraza mimo, je treba te mlade trse zopet odkopati.

Mlade trse, dokler nimajo nikake prave korenine, je treba načelno rezati samo na en čep. Pri štiri- do petletnih trsah, ki imajo že krepko koreniko, se začne rez na produkcijo Rez na produkcijo izvajamo tako, da režemo na produkcijske in rezervne čepi ali pa na šparone in rezervne čepi. Rezervni čep se reže vedno pod produkcijskim delom trte, ker služi v svrhu njene pomladitve in ker je treba gornji produkcijski del vsako leto znižati.

Vinogradnik si mora biti tedaj na jasnem, ali bo rezal na produkcijski čep s tremi do štirimi očmi, na kratki šparon šest do osem oči ali pa na dolgi šparon osem do dvanajst oči. To je odvisno od moči, starosti in sorte dotičnega trsa. Navadno režemo sorte z velikimi jagodami, takozvane namizne sorte, na čepi, sorte za izdelovanje zlahtnega vina z malimi jagodami pa na šparone (n. pr. Rheinriesling, Burquander, Ruländer, Traminer). Zelo močne trse lahko režemo tudi in vse šparonov. Sodbo o tem moramo prepustiti strokovno izobraženemu delavcu, ki mora ravnatežje trsa presoditi po občutku, da vidi, kako je možno obremenitev trte. Kar se tiče vezanja šparonov, je boljše, da počakamo bolj toplih dnevov, ker so rozge takrat bolj gibljive in se nam pri formiranju in povezovanju na kole ne lomijo. So vinogradniki, ki čakajo s tem delom do majnika, ako pričakujejo nevarnost mraza. V tem slučaju pozebe namreč samo zgornji del očes, ki so izgnala, medtem ko nižje oči še spijo. Pri eventualni naknadni rezi poženejo nato ta očesa.

Pri pomladanskem formiranju vinskih trt je paziti na to, da produkcijski deli trte ne pridejo preblizu zemlje, ker se pozneje grozdi pri vsakem preblizu onesnažijo. Tako vino dobi potem znani okus po zemlji. To je zlasti tam slučaj, kjer vzgajajo trte zelo nizko in blizu zemlje.

Strokovno usposobljen rezal si bo trto poprej dobro pregledal in bo takoj spoznal, katero trto bo rezal kot nadomestilo in katero v svrhu produkcije. Niso vse rozge na trti enako rodovite, tudi tedaj ne, če so pogonale iz dvo- in enoletnega lesa, kar je takorekoč predpogoj rodovitnosti. Kajti divji adventivni poganjki iz starega dela trte so le nerodovitni vodni poganjki, večinoma pa dokaz slabega postopanja s trto v prejšnjem letu ali še dalje nazaj.

Celo na rodovitnih rozgah niso vsa očesa rodovita. Rodovitna očesa imajo široko bazo in kažejo močan izgled. Tista očesa, ki so ozka in konicasta, pa v notranjosti nimajo nikakih ka-

bernikov ali pa je samo kumerno pripravljene kabernike, radi tega izgledajo ta očesa tudi bolj vitka. Z zelo ostrim nožem in s povečevalnim steklom se o tem lahko prepričamo. Dober poznavalec trt bo takoj našel razlike med rodovitnimi in nerodovitnimi očesi in se bo ravnal po teh opazovanjih. Uspeh se bo pokazal potem pri trqatvi v boljšem rezultatu. Star pregovor pravi: »Z rezanjem postavljamo v vinograd tudi berača«.

Nastavek teh rodovitnih očes na posamezni rozgi ima svojo lastno zakonitost. Prvo oko na najspodnejši bazi je rudimentarno, torej slabo razvito, vendar ima v sebi že razvite sadne klice. Drugo oko je navadno nerodovito, šesto in sedmo rodovito itd. do konca navzgor. Imamo takorekoč interval enega nerodovitega in dveh rodovitnih očes v posameznih, internodijih kot vrstni red.

Na Madžarskem in v Sremu režejo pri nizki takozvani glavni rezi trte samo na eno oko. Prav na teh očesih so pozneje najlepši in največji grozdi, lepši kot na čepih od treh do štirih očes. To velja zlasti za sorte z velikimi grozdi, ki dajejo do 2 kg težke grozde.

F. Rudl.

GOSPODARSKE VESTI

× Cena romunskemu zlatu. Končno ceno zlatu za produkcijo iz leta 1943, bo romunska vlada določila s posebno komisijo, v kateri se bo nahajal tudi pristojen minister ter zastopnik romunske Narodne banke. Ista komisija bo določila tudi začasno ceno zlatu za produkcijo v tekočem letu. Cena zlatu, ki ga v glavnem pridobiva družba »Mica« znaša od 1. julija 1941 211.111,10 lejv za kg. K tej ceni so po 14. decembru 1942 doplačali še nagrado, ki se je gibala po vsebini čistega zlata, ki se je nahajalo v zlati rudi in je znašala 189.189 lejv do 656.389 lejv pri kg. Končno plača država, ki prevzame vse nakopano zlato, producentom še nadalje nagrado v znesku 120.000 lejv, ki se je nedavno zvišala na 150.000 lejv pri kg čistega zlata. Producenti zlate rude pa zahtevajo višje cene za zlato, ker trdijo, da so rudniki radi visokih plač, ki jih dajejo rudarjem in zvišanih cen vsemu ostalemu materialu, nerentabilni.

* Zamenjalnice blaga. Uspehi, ki so jih dosegle zamenjalnice blaga v starem delu Reicha, ker so omogočile uporabo starih predmetov vseh vrst, so imeli za posledico, da se po raznih mestih in industrijskih krajih ustanovljajo nove zamenjalnice. Tako so na primer v Essenu uredili zamenjalnico, na kateri so udeležene vse trgovine na drobno, z izjemo živil, ženskih klobukov, umetnin, knjig, živali in nasladil.

Kartoffeln ezeitig verlesen!

Čuvajte pod na senjakh. Debelejše plasti sena zamašijo na senjakh fieta mesta pada, ki so bolj slaba. Ko je pa pomlad in je seno že v največji meri uporabljeno, je pod na senjaku prazen. Večkrat se v zimskem času poškodujejo zaščite lukenj ter je previdnost na senjakh na mestu. Škod-

ljiva mesta se mora seveda popraviti, da ne pade nikdo iz senjaka. Pomožne odprtine, ki služijo za metanje sena v hlev, se ne sme odpirati, ker se na ta način spravlja v nevarnost življenje in zdravje ljudi.

MALE VESTI

* **Bundesführer odlikovan za hrabrost.** Bundesführer organizacije Steirischer Heimatbund, Gauorganisationsleiter Franz Steindl, je dobil odlikovanje Eisernes Kreuz I. Kl., ker se je uspešno odlikoval kot junak v svojstvu poveljnika bojovne skupine Wehrmannschaft-a v boju zoper tujerodne bandite, Eisernes Kreuz II. Kl. je Bundesführer dobil že pred štirimi leti kot Gebirgsjäger na Norveškem.

* **Potrdila o ločitvah pri sklepanju zakonskih zvez.** Reichsführer SS in Innenminister je odredil, da uradniki Standesamt-ov pri sprejemanju oklicev od zaročencev ne zahtevajo popolnoma zaključenih sodnih odlokov o ločitvah, ker zadostuje predložitve potrdila, izdanega od strani pristojnega sodišča, iz katerega je razvidno, da je izvršena ločitev pravomočna in kateremu ločenemu zakonskemu tovarišu je radi preloma zakonske zvestobe prepovedano zopetno stopanje v zakonsko zvezo.

* **Vojaške veselice na Spodnjem Štajerskem.** V okviru cestna zbirke za Kriegswinter-Hilfswerk, ki se je vršila minulo soboto in nedeljo, so vojaške garnizije Spodnje Štajerske priredile vojakom in civilnemu prebivalstvu nekaj zabavnih ur. Že v soboto popoldan so oznanjevalci v srednjeveških uniformah jahali po mestnih ulicah, kar je podajalo prav pestro sliko ter vzbudilo mnogo zanimanja. »Boj za Marburg«, ki so ga priredili kot manever ali igro, je marsikomu pokazal vsaj približno sliko pravega bojevanja z orožjem vseh najnovejših vrst. Navdušenje, ki ga je pri tem pokazalo prebivalstvo, je bilo naravnost ganljivo. Sledili so koncerti na prostih mestnih trgih, ki so seveda tudi našli dovolj hvaležnih poslušalcev. Zvečer je bila prireditev v veliki dvorani »Heimatbund-a«, kjer so nastopali vojaki kot umetniki ter z zdravim vojaškim humorjem razveseljevali mnogoštevilno občinstvo. Pri tem je omeniti posebno godbo, ki je pod taktirko dirigenta Bost-a imela odlično izbran program. V nedeljo je bila budnica z godbami, predpoldan nogometna tekma, opoldne pa je prebivalstvo lahko prestopilo prave naših vojašnic ter odšlo kot gostje k vojaškim jedilnim mizam na kosilo. Popoldne so si meščani lahko ogledali prireditve vojakov po vojašnicah in njih dvoriščih, kjer so razumni vojaki pripravili razna prijetna presenečenja zabavnega značaja. Pri vseh prireditvah pa je šlo samo za en in edini cilj: polniti nabiralne pušice, zbirke Kriegswinter-Hilfswerk-a.

* **Uspel potek zborovanj podeželskega ljudstva.** Minulo soboto in nedeljo so se na Spodnjem Štajerskem vršila prva zborovanja za kmečko prebivalstvo. V Kreis-u Marburg sta bili prireditvi v Gams-u in Lembach-u, na katerih sta govo-

nila Kreisbauernführer Girstmayr in Kreisführer Strobl. Girstmayr je orisal storitve nemškega kmetijstva ter naglasil, da mora naš narod tudi letos obdelati sleherni kvadratmeter rodne zemlje, da si osiguramo prehrano. Pri tem je primerjal današnje vodstvo nemškega naroda z vodstvom v prvi svetovni vojni. Omenil je tudi dolžnost obvezne oddaje živil ter apeliral na vse, da bi složno sodelovali ter vsi skupaj vpostavili vse

Siegreicher Sturm auf dem Wall des Hungers. Als die Feinde dem deutschen Volke den Krieg erklärten, um es unter dem Vorwande der Hilfeleistung für die kleinen Völker zu vernichten, zog die deutsche Wehrmacht siegreich von Schlachtfeld zu Schlachtfeld. Die Hoffnungen der Gegner klammerten sich nun nur noch an die Errichtung der Blockade, die sie über Deutschland verhängten. Der Hunger sollte ihr Bundesgenosse werden. Diese Erwartungen des Feindes aber wurden zunichte. Der Aufruf des Reichsnährstandes zur Kriegserzeugungsschlacht wurde zu einem Fanfarenruf, der bis in den letzten Bauernhof drang. Überall löste der Aufruf eine großartige Wirkung aus. Er riß auch den Gleichgültigsten aus seinen Trott und erhärtete in ihm den Willen zu dieser großen Ernährungsoffensive mit anzutreten, die schon beim ersten Angriff die Blockademauern zum Bersten brachte.

sile, da bomo pridelali dovolj prehranjevalnih sredstev. Z ugotovitvijo, da je sedanja vojna tudi vojna kmetov in kmečkega ljudstva, in da bo zmaga Nemčije tudi zmaga naših podeželanov, je končal svoja izvajanja. Končno je Kreisführer Strobl podal pregled o vojaškem in političnem položaju ter naglasil, da tvorijo danes vojaki, kmetje in delavci neločljivo enoto, ki je neomahljiva in najboljša jamstvo za zmago. »Od nas je odvisno, da izvršujemo naše dolžnosti v nezmotljivi veri v Führer-ja«. Tako je Strobl zaključil svoj govor, nakar je sledila počastitev Führer-ja.

* **Uradni vpisi pri Standesamt-ih po letalskih napadih.** V smrtnih slučajih, ki nastopijo radi letalskih napadov, ni od strani Reichsführer-ja SS in ministra notranjih zadev nikakršnih pomislekov, da bi se na podlagi ustne ali pisne izjave ne izvršili vpisi v knjige umrlih. Smrt pa mora seveda zdravnik potrditi, lahko jo tudi ugotovi kriminalna policija, potrdijo pa jo lahko tudi verdostojne osebe, kot priče. Samo tam, kjer ni popolne jasnosti, je potrebno izdajanje sodnega odloka o smrti. Tam, kjer je sum, da smrt ni nastopila pod vplivom sovražnih napadov, je zadevo prijaviti državnemu tožilstvu. Popravki in dopolnila vpisanih smrtnih slučajev so možni, če so zelo dokazi. Porode, ki se jih radi bombnih napadov ne more pravočasno prijaviti Standesamt-u, in če pride slučajno pri tem še do preselitve v drug kraj, je javiti Standesamt-u novega bivališča, ki vpiše rojstva začasno ter o letih poroča pristojnemu Standesamt-u.

* **Ne obremenjujte po nepotrebnem železniškega potniškega prometa!** Promet, ki ga obnavljajo železnice, presega vse, kar se je do danes v zgodovini železnice doživelo. Osební promet je tako obsežen, da si lažj o tem sploh ne more napraviti prave slike. Jasno in naravno je, da je večina potnikov na vojno-važnih potovanjih, ki imajo vso prednost in pravico ter dolžnost, da se poslužujejo železnic. Znano pa je tudi, da se podajajo na potovanja, posebno ob sobotah in nedeljah, v velikem številu tudi osebe, ki jim potovanje ni neobhodno potrebno. Brezpomembna obiskovanja svojcev in podobne privatne zadeve dajejo železniškemu osebnemu prometu ogromno dela, kar bi se pri malo uvidevnosti in dobre volje lahko do neke meje omejilo. Treba je samo skleniti, da bomo potovali na obiske in ogledovanje mest in krajev tedaj, ko bo konec vojne in s tem smo že prepustili naše sedeže in stojšča našim vojakom in ostalim potnikom, ki potujejo v res potrebne svrhe.

* **Razstreljivo ni za otroke.** V Graz-u je 14letni Leopold Rotheneder sam izdeloval neke vrste smodnik. Pri tem se mu je vnela snov, ki je fanta težko poškodovala na levi roki.

Dr. F. J. Lukas:

Ausschneiden! Izrezati!

Deutsch für Erwachsene methodisch und praktisch
(Nemščina za odrasle metodično in praktično)

64. Stunde.

Vom Rasieren:

1. Sehr viele Männer, besonders die, die einen starken Bart haben, müssen sich täglich rasieren.
2. Man rasiert sich entweder morgens oder abends mit dem Rasiermesser oder mit dem Rasierapparat.
3. Das Wichtigste vor dem Rasieren ist, sich mit dem Pinsel gut einzuseifen, damit der Bart weich wird.
4. Es ist besser, warmes als kaltes Wasser zu verwenden.
5. Wenn die Klinge schlecht schneidet, muß man sie auswechseln und eine neue nehmen.
6. Gebrauchte Klingen wirft man nicht weg, sondern läßt sie schleifen.
7. Hat man sich geschnitten, so trägt man den Blutstiller auf oder man verwendet Alaunstein.
8. Nach dem Rasieren ist es sehr angenehm, sich die Haut leicht mit Kölner-Wasser einzuspritzen.
9. Wer eine empfindliche Haut hat, trägt vor dem Rasieren etwas Creme auf.
10. Nach dem Rasieren ist man wie neu geboren.

O britju:

1. Zelo veliko mož, zlasti takih, ki imajo močno brado, se mora vsak dan briti.

2. Brijemo se ali zjutraj ali zvečer z britvijo ali z aparatom za britje.
3. Pred britjem je zelo važno, da se dobro namilimo s čopičem, da postane brada mehka.
4. Bolje je, da uporabimo toplo vodo kot mrzlo.
5. Če britvica slabo reže, jo moramo izmenjati in vzeti novo.
6. Rabljenih britvic ne zavržemo, ampak jih damo brusiti.
7. Kdor se ureže, si pomaga s kammom za ustavljanje krvi ali uporabi galun.
8. Po britju je zelo prijetno, če si kožo lahko rahlo poškopimo s kolonsko vodo.
9. Kdor ima občutljivo kožo, se pred britjem namaže s kremo.
10. Po britju je človek kakor prerojen.

Wichtige Haus- und Küchengeräte. — Važna hišna in kuhinjska posoda.

1. Waage, die — tehtnica
2. Gewicht, das — utež
3. Bügeleisen, das — likalnik
4. Kaffeemühle, die — mlinček za kavo
5. Bügeleisenrastel, der — mostek (žična mreža) za likalnik
6. Mohnmühle, die — mlin za mak
7. Bröselreibemaschine, die — strgalni stroj (strgalnik) za drobtine
8. Fleischmaschine, die — sekalnik za meso

9. Buttermaschine, die — maslenka, pinja, stroj za mesti
10. Petroleumkocher, der — petrolejski kuhalnik
11. Spirituskocher, der — spirtni kuhalnik
12. Kerzenleuchter, der — svečnik
13. Laterne, die — svetilka
14. Bettwärmer, der — posteljno ogrevalo
15. Leibwärmer, der — životni ogrevalnik
16. Schneekessel, der — medeni kotliček
17. Eßbesteck, das — (jedilni) pribor
18. Gabel, die — vilice
19. Messer, das — nož
20. Löffel, der — žlica
21. Tortenform, die — kalup za torto
22. Keksausstecher, der — oblikovalec za kekse
23. Reibeisen, das — strgača, strgalo
24. Krenreiber, der — strgalo za hren
25. Salzreiber, der — solni strgalnik
26. Kartoffelpresser, der — krompirjev tlačilec
27. Korkzieher, der — zatičnik, odčepnik
28. Wiegemeßer, das — seklač
29. Fleischhacke, die — mesarica
30. Kartoffelstampfer, der — krompirjev tolkač
31. Schneerute, die — šibica
32. Kartoffelschäler, der — krompirjev lupilec
33. Beerenriffler, der — drzalica za jagode
34. Besteckkorb, der — koš za pribor
35. Teigradchen, das — kolosec za testo
36. Sieb, das — sito, rešeto
37. Teesieb, das — čajno sito
38. Handtuchhalter, der — držalo za brisače
39. Kleiderrechen, der — obešalnik za obleko
40. Fleischbrett, das — deska za meso
41. Wasserschaff, das — škaf za vodo
42. Waschtopf, der — lonec za pranje
43. Salzfaß, das — soljak

* Neizobražencev in polizobražencev bodočnost ne bo potrebovala. Tako je izjavil na nekem predavanju v Heidelbergu in Mannheimu Staatsminister dežele Baden, profesor dr. Schmitthenner, ki je hkrati rektor univerze Heidelberg. V svojih izjavanjih je med drugim dejal: »Ako hočemo v bodoče voditi Evropo, moramo veliko več znati in več vedeti kakor drugi.« Najprej pa moramo zmogati in pred tem ciljem se ne moremo odpovedati nobeni stvari, ki vodi v politično in aktivistično področje. Seveda se mora učiti vedno samo to, kar je neobhodno potrebno. Sole imajo največ vpliva na prebivalstvo ter morajo radi tega biti kraji političnega aktiviranja. Čitanje, pisanje in računanje pa predstavlja še vedno začetek vsakega velikega dejanja, ker sta zgodovina in zemljepisje za razumevanje časa še vedno neobhodno potrebna. Vzgojitelj pa mora z gorečnostjo in vzgledno s svojo zunanjo držo ter v ozkem sodelovanjem s stranko in Hitler-Jugend doprinašati svojim učencem hkrati nacionalsocialističnega duha.

* »Zadnje večerje« na Hvaru so ukradli. V frančiškanskem samostanu na otoku Hvaru se je nahajala vse do nedavno silno znamenita in dragocena slika, predstavljajoča zadnjo večerjo. Slika je delo znamenitega slikarja Matteo Rossellija, ki je umrl leta 1650. Celih 300 let so čuvali menihi to znamenito in prekrasno sliko, ki je doživela te dni prav čudno usodo. Kakor znano, so kmalu po Badoqljevem izdajstvu vladali kratek čas na otoku partizani, ki so izropali iz samostana dragocene knjige itd. Odstranili so tudi omenjeno sliko, češ, da jo bodo očuvali pred letalskimi napadi. Ko so nemške in hrvatske čete očistile Hvar od partizanov, se je pa izkazalo, da so partizani to umetnino dali angleškim pomorskim oficirjem za dva zaboja prepečenca. Oficirji so dobro vedeli, da je bila kupčija silajna. Nikdo pa ni mislil, da bodo povrh nabrisali še partizane, ki so prejeli v zamenjavo za sliko dva prazna zaboja. O eliki manjka odslej vsaka sled.

* Glavo ji je odtrgal. Angleški letalec Richard Robert Reed je nedavno skušal z nizkimi poletji »plašiti« angleške kmetovalce na polju. Pri enem izmed teh nizkih poletov je neki kmetici s krilom letala odrezal glavo v dobesednem pomenu. Sodišče v Nottinghamu ga je obsodilo k plačilu »odškodnine« mozu tragično umorjene kmetice. »Times« ugotavlja, da je to prvi slučaj v Angliji.

* Nov napad anglo-ameriških bombnikov na Rim. Kakor poročamo v vojaškem pregledu, so preteklo soboto anglo-ameriški bombniki bombardirali Rim. Bombe so padale zlasti na gosto obljudeno mesto Quartiere Italia. Zrušil se je velik del poslopjij privatne poliklinike. Bilo je mnogo žrtv. Neko anglo-ameriško bombniško letalo je v petek obstreljevalo nek vatikanski tovorni avtomobil. Sofer je bil ubit, drugi vozač pa težko ranjen. Sovražnik je obstreljeval avtomobil, čeprav je bil vidno označen s papeškimi barvami.

* Smrtna kazen za goljušije, izvršene pod pretezo bombnih poškodb. Triindvajsetletni Heinz Wolza je nedavno stal pred izrednim sodiščem v Wien-u, ker se je v Hannover-ju, Haagen-u, Kassel-u, pozneje pa tudi v Wien-u izdajal za po bombardiranju poškodovanega in pod pretezo izvelkel iz uradnih mest 1300 Reichsmark podpore. Papirje, ki jih je dobil na podlagi svojih krivih navad, je ponaredil, z zvijačo pridobljene Bezukschein-e in živilske karte je deloma prodal ter si na ta način pridobil še 1700 RM. Sodišče ga je obsodilo na smrt. Dva komplica, ki sta v zločine sozaprletena, bo sodišče sodilo v posebni razpravi.

* Poroča bivšega jugoslovanskega kralja Petra. Kakor poroča nemški tisk iz Reuterjevega vira, se je poročil v ponedeljek bivši jugoslovanski kralj Peter z grško princeso Aleksandro.

* Vezuv bruha. Kakor poroča agencija Reuter iz Napulja, je začel Vezuv v noči od sobote na nedeljo po dolgem času opet bruhati. Izbruh je zavzel nevarne oblike in je hujši kot so bile vse erupcije izza leta 1906. Strokovnjaki so mnenja, da je erupcija šele v začetku, tako da ni moč reči, da-li bo napravila večjo škodo. Doslej še niso evakuirali prebivalstva okrog ognjenika, toda položaj je postal nevaren. Že v soboto popoldan je prestrašil vezuv prebivalce na vznožju s silnim gromenjem. Okrog vrha je bilo videti rdeče ozarjene oblake, obenem pa je debela, razbeljena lava bruhala iz vseh strani iz ognjenika ter se združevala v obliko široke, deroče reke. Kmetije, ki jih je lava zajela, so zgorlele. Lava je uničila sleherno vegetacijo.

Kleiner Anzeiger

Realitäten und Geschäftsverkehr

Kleine Landwirtschaft zu pachten gesucht in Nähe von Eisenbahn in der Untersteiermark. Der Pachtzins wird mit Arbeitskräften vergütet. Zuschr. an die Verw. des Bl unter »Landwirtschaft«, 127

Zu kaufen gesucht

Abfälle! Altpapier, Hadern, Schneiderabschnitte, Textilabfälle, Alteisen, Metall, Glasscherben, Tierhaare und Schafwolle kauft laufend jede Menge Alois Arbeiter, Marburg/Drau, Draugasse 5 4

Funde - Verluste

100 RM Belohnung! Eine kleine Hündin mit Halsband und Leine, hellbrauner Rücken, weibliches Bauchfell, kurzhaarig, dünne Beine hört auf den Namen Picki, ist samt Leine aus dem Gasthaus Bartol in Brückel, Untersteiermark, am 21. Februar 1944 abhanden gekommen. Wer mir den Hund wieder bringt oder sichere Anhaltspunkte geben kann, bekommt 100 RM Belohnung. Alle Spesen werden beglichen. Zuschriften erbeten an F. Kurth, Brückel 28, Untersteiermark. 659-13

Verschiedenes

Bandagen aller Art sowie Prothesen erzeugt die altbekannte Firma FRANZ BELA, Bandagist Marburg/Drau, Herrngasse 5.

Oglašujte!

TO IN ONO

o Prvopomladni »pozdrav« Vezuva. Ze pričetfebruaria se je stari Vezuv predramil od svojega odpočivanja, prav za prav pa zbiranja novih moči za prihodnji izbruh. Pa tedaj so ga preveč motili »tovariši« (najbrž oni v Južni Ameriki in na Japanu). V takih slučajih je Vezuv rad bolj potprežljiv ko nagajiv. In tedaj ni prišlo do večjega delovanja na zunaj. Zato pa se je tembolj pripravljaj na prvo pomladansko bruhanje. Prišel je tik pred Jožefovim. To pot kar zelo resno. Na delu so vsi elementi, ki povzročajo izredno silo in nevarnost delujočih vulkanov. Pred vsem spada tu sem strahovito bobnenje, živožareči zublji iznad gostih, temnih oblakov dima, razliv goreče lave iz ognjeniških žrel in postranskih odprtij (če se glavno žrelo preveč zamaši). Lava se po svoji jakosti navadno združuje v tekočo reko, ki na svojem naglem potu uničuje vse, kar ji pride na pot. Pri tem je navadno ogroženo človeško življenje tudi na krajih, ki so oddaljeni od vznožja ognjeniške gore. Odkar se pod glavnim vrhom nahaja posebej zgrajeni observatorij (opazovalna postaja), se prebivalstvo blizu in v okolici posebno opozarja na potek bruhanja in s tem v zvezi tudi na pretečo nevarnost. Vezuv se z večjim izbruhom kaj rad oqlaša o velikonočnem času.

Nebenberufliche Mitarbeiterinnen

(Sachbearbeiter) für Graz und alle Orte der steirischen Provinz, einschließlich der Untersteiermark gesucht. Zuschr. unter »Großunternehmen 55.969« an ALA, Graz, Herrngasse 7. 373

THEODOR GÖTZ
Dentist, Friedau
hat ab 24. März wieder normale Sprechstunden

Landwirtschaftsschule Anderburg, Krels Cilli

Anderburg, den 11. März 1944.

Bekanntmachung

Es wird bekanntgegeben, daß an der Landwirtschaftsschule Anderburg ein Sommerlehrgang für ländl. Hauswirtschaft für Mädchen mit einem Mindestalter von 17 Jahren, theoretisch und praktisch von 15. April bis 15. Oktober 1944 abgehalten wird. Als Vorkenntnisse werden eine abgeschlossene Volks-Berufsbildung und die erfolgreiche Ablegung der Hausarbeitsprüfung gefordert. Die Kosten des Sommerlehrganges betragen: Schulgeld RM 20.— (einmalig) und Verpflegskosten RM 35.— monatlich. Bei Bedürftigkeit werden Beihilfen gewährt.

Bewerberinnen mögen ihre diesbezüglichen Aufnahmesgesuche mit Vorlage des Lebenslaufes und der Schulzeugnisse bis spätestens 5. April 1. J. der Leitung der Landwirtschaftsschule in Anderburg vorlegen.

Gleichzeitig wird vom 15. April bis 15. Oktober 1944 ein Vorbereitungslehrgang für untersteirische Jungen und Mädchen, welche der deutschen Sprache nicht vollkommen mächtig sind, zur Erweiterung ihrer Kenntnisse abgehalten. Dieser Lehrgang ist kostenlos. Mindestalter 16 Jahre. Den Schülern und Schülerinnen wird eine praktische landwirtschaftliche, beziehungsweise gartenbauliche Ausbildung und ein täglicher Unterricht in deutscher Sprache und in Rechnen, sowie nach Möglichkeit ein fachlicher Anschauungsunterricht geboten. Die erfolgreiche Absolvierung dieses Lehrganges berechtigt die Schüler und Schülerinnen zum Besuch einer landwirtschaftlichen Fachschule. Die Gesuche sind bis spätestens 5. April 1944 der Leitung der Landwirtschaftsschule Anderburg vorzulegen.

Die Leitung der Landwirtschaftsschule Anderburg.

838

Prothesen jeder Art — Leder — Leichtmetall — Holz-orthopädische Apparate. Leibbinden, Gummistrümpfe erzeugt und liefert das führende Fachgeschäft F. EGGER, Bandagen und Orthopädie, Lieferant sämtlicher Krankenanstalten und Sozialinstitute, Marburg/Drau, Mellingerstr. 3 14

Schafwolle

verarbeitet im Lohn, wenn Sie einen Berechtigungsschein von Ihrer Kreisbauernschaft beibringen, zu Strickwolle in weiß und grau und zu diversen Schafwollstoffen die Schafwollwarenerzeugung KARL und ALOIS GRAZER (12a), Langenwang, Stmk. Auskünfte auf Anfragen. 374

NEUES Pulver für die Wuchs- und für die Mastung der Schweine
REDIN,
mit garantiertem Erfolg

Zentraldrogerie EMIL THÜR
Marburg (Drau), Herrngasse 33

schönes
OBST
durch Schädlings-
bekämpfung im Winter!

Spritzmittel für die Winter- und Vorblütenspritzung der Obstbäume erhälflich bei Fa

SCHWAB, ARTENIAK,
SCHOSTERITSCH & CO.,
Pettau, Adolf-Hitler-Platz

Alterer Verkäufer, ledig, gewissen. Geschäftsführer in Gemischtwarenhandlung, sucht passende Stelle als Helfer in Kanzlei, Geschäft oder ähnliches mit voller Verpfleg. - Zuschriften unter »Verpflegung an die M. Z.«, Cilli. 372-5

Obstpresse, 2,60 x 3 m, Preßbaum, 50x600 cm, in gutem Zustande, komplett, um 1200,- RM zu verkaufen. Brunn Dorf, Pickererstr. 3. b. Ignaz Strauß. 338-3

Obst- u. Gemüse-Übernehmer, welcher d. Lastautos zu den Sammelstellen begleitet, wozu möglich Weinbauschüler, wird sofort von Großhandlung Anton Birgmaier in Marburg-Dr., Tegethoffstraße 74, aufgenommen. 334-6

Ältere, ordnungsliebende Hausbesorgerin wird aufgenommen. Adr. i. d. Verw. 359-6

Schneiderlehrling wird aufgenommen b. Frau Schmitz. Leonhard i. d. B., Pettauerstr. 50. 361-6

Dienstmädchen wird aufgenommen. Muß Radfahren können. Bäckerei, Lembach 23. 362-6

Schaffer mit mehreren Arbeitskräften wird aufgenommen. - Anz. frag. bei Alexander Lininger - Marburg-Dr., Tautscherstraße 32. 365-6

1 Lehrling wird aufgenommen. Tischlerei Ignaz Griletz, - Cilli, Eschenbacherstraße 23. 369-6

UPOŠTEVAJTE PREDPISE LETALSKE ZASCITE!

Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark, GRAZ.

Im Sommerhalbjahr 1944 (1. April bis 30. Sept. 1944) werden auf Petroleum-Bezugsberechtigungsscheine nachstehend genannte Monatsmengen ausgegeben:

	L	LB	K	H
im April 1944	11	31	61	—
im Mai 1944	½ 1	1½ 1	61	—
im Juni 1944	½ 1	1½ 1	61	—
im Juli 1944	½ 1	1½ 1	61	—
im August 1944	½ 1	1½ 1	61	—
im September 1944	11	31	61	—

378

Im Auftrag: gez. Dr. Walten.

Wann sind die Zähne am meisten gefährdet?

In der Kindheit beim Milchgebiss, zur Zeit der Geschlechtsreife bis zum 20. Lebensjahr, während der Schwangerschaft und in den Wechseljahren. Die Zähne sind also immer dann besonders anfällig, wenn sich im Körper große Umwandlungen vollziehen. Verlangen Sie kostenlos die Aufklärungsschrift „Gesundheit ist kein Zufall“ von der Chlorodont-Fabrik, Dresden

Chlorodont

weist den Weg zur richtigen Zahnpflege

Bekanntmachung

des Stillhaltekommissars für Vereine, Organisationen und Verbände in der Untersteiermark.

Der Sterbverein in Brunn Dorf, früher »Pogrebno društvo Studenci« wurde aufgelöst und wird das Vermögen unter die Mitglieder verteilt. Alle Mitglieder dieses Vereines werden aufgefordert, ihren Vermögensanteil bei der Dienststelle des Stillhaltekommissars in Marburg-Dr., Kämtnerstraße Nr. 5/L, in der Zeit von 9—11 Uhr vormittags zu beheben. 377

Der Stillhaltekommissar.

Der Sturm hat unserer herzenguten Tante

JULIANE RUMESCH

chem. Realitätenbesitzerin

das Licht des Lebens ausgelöscht.

Was an ihr sterblich war, wurde am Donnerstag, den 23. März 1944, um 16 Uhr, am Franziskanerfriedhof im Familiengrab beigesetzt.

Die Seelenmesse wird am Dienstag, den 28. März 1944, um 7 Uhr, in der Domkirche gelesen werden. 367

Marburg-Dr., Studenitz, Innsbruck, Agram, den 21. März 1944.

Maximilian Potocnik,
Familie Rumesch.

Unser lieber, guter Gatte, Papa und Großvater, Herr

DR. VEIT TSCHERWINKA

Distriktsarzt I. R.

ist nach kurzem Leiden im 73. Lebensjahre von uns für immer geschieden.

Sein hilfsbereites, sonniges Wesen ist uns heiliges Vermächtnis.

Wir trugen ihn am Mittwoch, den 22. März 1944, um 10 Uhr vormittags, am Friedhofe in Hellenstein zur ewigen Ruhe. 371

Cilli, Rudolfswert, Belgrad, den 20. März 1944.

In tiefer Trauer:

Emilie u. Rosalie Tschervinka, Gattin u. Tochter; dr. Milan u. Zora Tschervinka, Rudolfswert; Anny u. Adolf Cisel, Belgrad; Bautechniker Beno und Ella Tschervinka, Enkel und Enkelinnen.

Wir geben die traurige Nachricht, daß uns mein lieber Gatte, unser guter Vater, Schwiegervater, Onkel, Schwäger, Herr

JOSEF LACKNER

im 67. Lebensjahre für immer verlassen hat.

Die Beerdigung fand am Friedhof in Haselbach statt.

Erlenbüchel, Haselbach, den 22. März 1944. 375

In tiefer Trauer:

Maria Lackner, Gattin; Franz Friedrich, Maria Bambitsch, Kinder; Martin Bambitsch, Schwiegersohn, Anna Lackner, Schwiegertochter; Albine, Anna, Maria, Hermann, Franz, Alfred, Enkelkinder; Johann, Josef Knöspier, Josef Kump, Schwäger; Elisabeth Kump, Schwägerin; Johann, Eduard, Rudolf, Adolf, Josef, Johann, Neffen; Sophie, Nichte.

Schmerzerfüllt geben wir allen Verwandten, Freunden und Bekannten die traurige Nachricht, daß unser geliebter Sohn, Bruder, Schwager und Onkel

JAKOB JANTSCHITSCH

Grenadier

am 25. Januar 1944 schwer verwundet, am 27. Januar 1944 bei den schweren Kämpfen im Süden der Ostfront den Heldentod fand.

Klake, Peilenstein, Drachenburg, den 21. März 1944.

Die tieftrauernden Hinterbliebenen:

Cécille Jantschitsch geb. Pajk, Mutter; Christine, Cécille und Rosalie, Schwestern; Karl Strukel und Anna Strukel geb. Jantschitsch; Maria Leskoschek geb. Jantschitsch, Veit Leskoschek und Daniel Leskoschek. 382

Unermeßlich hart traf uns die traurige Nachricht, daß unser geliebter, einziger Sohn

JOSEF ZORKO geb. KRAINZ

Gefreiter

am 5. Februar 1944, in seinem 20. Lebensjahre, an der Ostfront gefallen ist.

Du wirst in unseren Herzen weiterleben!

Neudorf, Kleinsonntag, Wuchern, Graz, 19. März 1944.

In tiefster Trauer:

Anton und Agnes, Eltern; Anna Krainz, Großmutter; Matthias Krainz, Onkel; Maria Krainz, Aloisia Filipitsch und Franziska Kramberger, Tanten; Jakob Krainz, Firmpate; Maria Hödl, Taufpate, und alle übrigen Verwandten. 379

Fräulein, mit 20.000 RM, wünscht ehrenhafte Bekanntheit mit nettem Herrn zw. Ehe. Zuschrift. unter »Freude f. Landwirtschaft« an die »M. Z.«, 364-12

Schäferhund verlaufen, abzugeben gegen sehr gute Bezahlung. Marburg/Drau, Goethestr. 11, Tür 108. 290-13

Neustricken u. Strickreparaturen übernimmt Maschinenstrickerei Hartmann, Marburg - Drau, Hindenburgstraße 1. 341-14

Gebe Acker für Arbeitshilfe b. Weingarten, u. Winzer dort gesucht. Schillerstr. 8-I, rechts, Marburg-Dr. 360-14

Tausche Konzertflügel (Klavier) geg. Rundfunkempfänger und Nähmaschine. Zuschr. unt. »Gut erhalten« an die »M. Z.«, Cill. 368-14

Oglašuj

Jeder Betriebsführer

soll das **Verordnungs- und Amtsblatt** des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark lesen **Bezugspreis monatlich RM 1.25.** Bestellungen sind an die Geschäftsstelle des Verordnungs- und Amtsblattes Marburg/Drau Badgasse 6 zu richten

In unfassbarem Schmerz geben wir die traurige Nachricht, daß unser innigstgeliebter, herzenguter, braver Sohn und Bruder

FRANZI HEDSCHED

am 6. März 1944 in seinem 19. Lebensjahre an der Ostfront den Heldentod fand.

Franzi in unseren Herzen lebst Du weiter! Lieber Sohn, ruhe sanft in fremder Erde!

Hardegg, Wernsee, Kranichsberg, Laibach, am 20. März 1944. 366

In tiefster Trauer: Franz und Johanna Hedsched, Eltern; Stanislaus, Karl, Viktor (z. Zt. im Felde), Emil und Albin, Brüder; Hilda, Schwester, sowie alle übrigen Verwandten.

Unermeßlich hart traf uns die Nachricht, daß unser geliebter, einziger Sohn und Bruder

STANISLAUS BELSCHAK

Grenadier

an der Ostfront, im Alter von 19 Jahren, am 26. Februar 1944, gefallen ist.

Fremde Erde umschließt das Kostbarste, was wir besaßen. 376

Jörgendorf bei Pettau, am 12. März 1944.

In tiefer Trauer: Franz und Maria Belschak, Eltern; Paula und Maria, Schwestern, und die Verwandten.

In Erwartung eines glücklichen Wiedersehens traf uns die traurige Nachricht, daß unser lieber Sohn und Bruder

RUDOLF TOPLAK

Grenadier

am 2. März 1944, im 25. Lebensjahre, an der Ostfront gefallen ist.

Kukawa, Jörgendorf, den 19. März 1944.

Jakob und Maria Toplak, Eltern;
Johann, Bruder,
und alle übrigen Verwandten. 383

Im tiefen Schmerz geben wir die traurige Nachricht, daß unser innigstgeliebter, unvergeßlicher, herzenguter, braver Sohn, Bruder, Schwager, Nefte, Enkel und Onkel

FRANZ WERSCHITSCH

Grenadier

am 14. Februar 1944 im blühenden Alter von 22 Jahren an der Ostfront den Heldentod gefunden hat.

Ruhe sanft, lieber Franz, in fremder Erde!

Freigraben bei Marburg/Dr., Pettau, den 22. März 1944.

In tiefer Trauer denken an Dein fernes Grab:
Simon und Therese Werschitsch, Eltern;
Marie Simonitsch geb. Werschitsch, Simon, dz. im Felde.
Josef und Viktoria, Geschwister,
sowie alle übrigen Verwandten. 380

Eintagskücken

(čistokrvní enodnevni piščanci), leichte und schwere Steirer (Altsteirer und Sulmtaler) liefert an bäuerliche Betriebe des Kreises Pettau die Großvertriebsfirma

J. Reinhard, Pettau

Bestellungen werden der Einfachheit halber bei allen Eiersammelstellen entgegen genommen. 328

Brotgetreide

dient heute nur der menschlichen Ernährung! Daran müssen alle Geflügelhalter ebenso danken wie der Verbraucher von Eiern, der sich immer erst überlegen möchte, ob die ihm zugeleiteten Eier nicht zu einem späteren Zeitpunkt noch besser zu verwenden sind. Dann legt man sie erst mal in

Garantol
- dort halten sie sich.

Vom tiefsten Schmerze gebeugt, geben wir die traurige Nachricht, daß unser lieber, guter Sohn und Bruder

SILVESTER POSTRUSCHIN

Grenadier

am 10. Februar 1944, im blühenden Alter von 21 Jahren, an der Ostfront den Heldentod fand.

Lieber Silvo, ruhe sanft in fremder Erde!
Schallegg bei Wöllan, am 17. März 1944.

In tiefer Trauer:

Franz und Agnes Postruschin, Eltern;
Christine, Wladimir und Josef, Geschwister,
sowie alle übrigen Verwandten. 381

Schmerzerfüllt geben wir allen Verwandten, Freunden und Bekannten die traurige Nachricht, daß unser geliebter Bruder

ALOIS LIPITSCHNIK

Grenadier

am 25. Februar 1944, im blühenden Alter von 26 Jahren, bei den schweren Kämpfen an der Ostfront den Heldentod fand.

Hochenegg den 14. März 1944. 370

MARIA PREMSCHAK
für die Brüder: Johann und Franz Lipitschnik, z. Zt. beide an der Ostfront.

In Erwartung eines glücklichen Wiedersehens traf uns die traurige Nachricht, daß unser lieber Gatte, Vater, Sohn und Bruder

JOSEF STUCHETZ

am 7. Februar 1944, im Alter von 25 Jahren, an der Südfrent gefallen ist.

In tiefster Trauer denken wir an sein fernes Grab.

Stainzthal, Stanberg 11, den 15. März 1944.

In tiefster Trauer:

Maria Stuchetz geb. Schumak, Gattin;
Maria und Felix, Kinder;
Theresie Stuchetz geb. Horwath, Mutter;
Maria, Aloisia und Amalie, Schwestern;
Josef und Franziska Schumak, Schwiegereltern,
sowie alle übrigen Verwandten. 384